

Dialog na cestě je sborník, který připravil stejnojmenný Literárně dramatický klub. Na stránkách se setkávají nejen věřící různých církví, ale i známí umělci a vědci. Všichni si podávají ruku během zamyšlení nad naší lidskou cestou. Je to životní pout, plná hledání, rozporuplnosti, úzkosti, ale i – a to především – objevování vzájemnosti. Máme vzácnou příležitost prožívat nezaměnitelné sdílení, pokusit se o naslouchání a směřovat k naději prostřednictvím smysluplného dialogu.

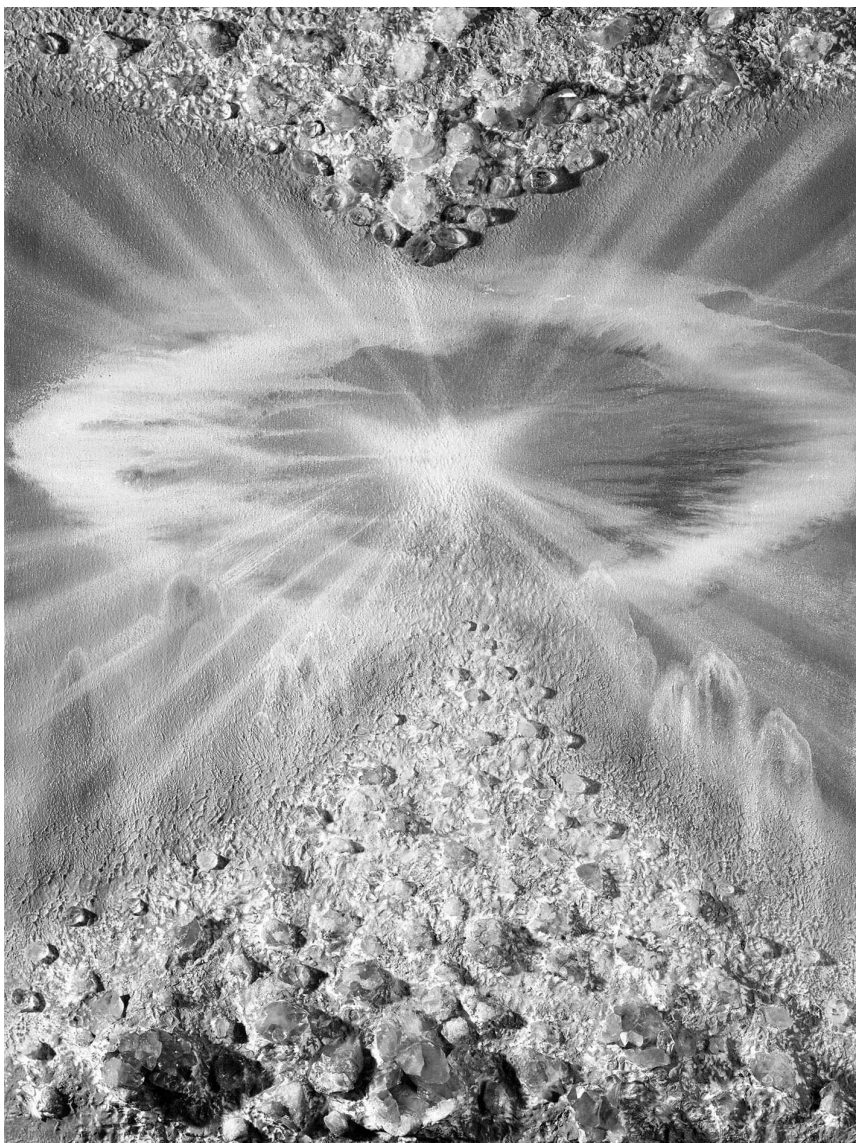
OLGA NYTROVÁ

MOTTO:

DIALOG JE RŮST VĚDOMÍ, NE MANIPULACE VĚDOMÍ.
V. BĚLOHRADSKÝ

NÁZORY, KTERÉ JSOU V ROZPORU S MÝMI, MĚ NEURÁŽEJÍ,
ANI NEUDIVUJÍ – PODNĚCUJÍ MĚ A CVIČÍ MOJI MYSL
M. DE MONTAIGNE

KDYŽ MLUVÍME O DŮLEŽITÝCH VĚCÍCH, POUŽÍVÁME ŘEČ POEZIE.
NEBOŤ EXISTUJE URČITÉ OMEZENÍ TOHO, CO LIDSKÁ ŘEČ MŮŽE VYJÁDŘIT.
ROBERT FULGHUM, O GALERII CESTY KE SVĚTLU, 1994

Zdeněk Hajný – Jak naboře, tak dole IID

Dialog na cestě

SBORNÍK
SESTAVILA
OLGA NYTROVÁ

Jan Kristofori – Stavba katedrály

Nesignované ilustrace jsou dílem Jana Kristoforiho.

*Děkujeme Jarmile a Robertu Kristofori za laskavé poskytnutí obrazů
Jana Kristoforiho pro tento sborník.*

O KOMUNIKACI

Povšimneme si málo zmiňované stránky v naší mezilidské komunikaci a to lhaní.

Lhaní je staré jako lidstvo samo a těžko bychom hledali člověka, který nikdy v životě nezalhal. Lež se sotva kdy podaří zcela vymýtit. V biblickém desateru jsou různá přikázání, např. nepokradeš, ale o lži tam nic není. Autor, autoři nejspíše věděli, že takový zákaz by nebyl příliš účinný a že by mohl oslabit účinnost příkazů jiných.

Ale i živočichové provozují určitý druh lži, přesněji řečeno klamání. Samci mnoha druhů se při soubojích nafukují, ježí, zvětšují tak své rozměry, aby tím spíše zastrašili a zahnali protivníka na útěk. Chameleon změna barev také klame své nepřátele, říká jim, tady není nic k snědku, to je jen listí nebo trochu atypická kůra.

Zamyslíme se, jak je tomu s lhaním u různých vrstev či skupin našich obyvatel.

Někteří by neměli lhát vůbec. Jsou to např. prezident, předseda vlády, vrchní státní zástupce, předseda Ústavního soudu, ministr spravedlnosti, ombudsman, kardinál, arcibiskup, biskup apod. V životopisech svatých není zmínky, že by některý, některá, kdy lhal, lhala.

U jiných skupin se s lhaním počítá. Jsou to např. obchodníci, představitelé stavebních firem, majitelé bazarů, ale i rybáři či myslivci. A samozřejmě politici, zejména před volbami.

U některých jiných profesí musíme počítat s tzv. bílou lží a většinou ji tolerujeme. Tak např. lékař podá zprávu pozůstalým: „Vaše paní matka zemřela zcela v klidu, bez bolesti“ i když opak je pravdou.

Pedagogové mají tendenci používat něco podobného: „To není tak, že by vaše Růženka nebyla nadaná, je jen roztěkaná, což se časem nejspíše upraví.“ Takové zkreslení sice stresovaného rodiče potěší, ale zablokuje mu realistický náhled na situaci.

Z hlediska rozdílu mezi pohlavími se zdá, že ženy se v klamání vyznačí lépe než muži. Muž ženu oklame jen zřídka, častěji se setkáváme s opakem. V historii člověka při konfliktu muži spoléhali spíše na fyzickou sílu, ženy, jako fyzicky slabší, na klam.

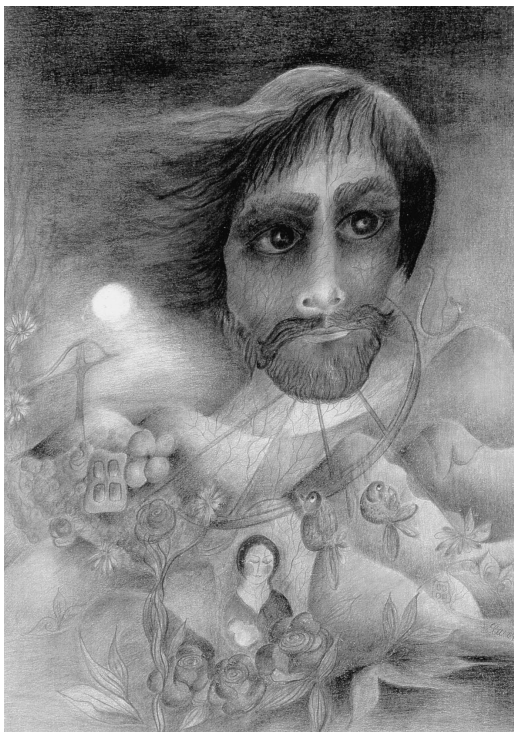
Z psychologických výzkumů máme poznatek, že charakteristika „lhavý“ je ze všech jiných nejméně odvolatelná. Agresivní, bezohledný či krutý člověk je sice také velmi odmítaný, ale někdy jej můžeme nasměrovat na naše nepřátele, tedy nějaký užitek z nich může být. Co ale s lhavým člověkem?

V našich zemích jsme největší vědomou lež nejspíše zažili v roce 1953, když tehdejší prezident, Antonín Zápotocký, prohlásil, že měnová reforma nebude a v poledne byla a připravila většinu občanů o naspořené peníze. (Řekli jsme největší, myslíme tím závažnost lži násobenou počtem obelhaných.)

Podle odborných poznatků z vývojové psychologie, děti začínají prvně lhát asi od pěti výše a už se lži do smrti nevyhnou.

Důvody lidských lží mohou být: strach z trestu, motiv moci (manipulace druhými), hmotný zisk, imponování potenciálnímu partnerovi, získání obdivu.

PHDr. EDUARD BAKALÁŘ, PSYCHOLOG

Eliška Peroutková – Máj

CESTOU NECESTOU K TÉ CESTĚ, KTERÁ ZNAMENÁ ŽIVOT

Bez dialogu jsem jen sám se sebou, upadlý v trudný monolog. Jenže i ten monolog není pravý. Mluvím či jednám já sám, ne někdo jiný, ale je to mluvení a konání kohosi cizího, toho **CIZÁKA VE MNĚ**, který si usmyslel, že bude mluvit místo mě. Mé „mono“ vychází z biotu, **DA-NĚHO**, údajně přirozeného stavu mé mysli a mých životních sil, z mé **SETRVAČNOSTI**, v níž nakonec nepotřebuji ani sám sebe. Bez dialogu není totiž možný ani monolog.

Obrat nastává, když se začnu upínat **JINAM, NEŽ K SOBĚ** – k někomu nebo něčemu **JINÉMU**. Výrazem **JINÝ** nebo **JINÉ** jsem evokoval filosoficko-teologické, židovsko-talmudicky založené myšlenkové dědictví Emmanuela Lévinase. Tento „jiný“ nemusí být můj přirozený bližní, ten, kdo mi je jaksi i přirozeně, biologicky, rodinně, kmenově či národně nejbliž, nadosah. **JINÝ – TO JE TEN POTŘEBNÝ**, kdo se ocitl v nouzi jako onen přepadený poutník, kterého se ujal podle Ježíšova podobenství milosrdný Samařan. V činu milosrdenství, v pohledu do tváře „jiného“, „druhého“ nalézám sám sebe a získávám svou **IDENTITU**.

Teprve takto, když jsem identický sám se sebou, mohu nastoupit na cestu toho, čemu se, někdy značně vágně a abstraktně, říká dialog. Smyslu plný dialog vedu, i po získání statutu rozhovoru a konfrontace, především sám se sebou, přičemž mé záporné (kainovské) já je potlačováno mým já, jež je kladné (abelovské), poněvadž se otevřelo samotné Pravdě. Bez tohoto dialogu není žádný čestný dialog možný. Denně vedu dialog s Bohem: tento rozhovor se může stávat formou meditace (vzory najdeme v knize Žalmů – např. Ž. 139) nebo bytostného zápasu s Bohem, někdy s temným Bohem u jábokského brodu – Gn 32), kdy prosím Boží srdce, aby se ke mně přiblížilo – natolik, abych do tohoto **SRDCE** mohl vstoupit a tam, byt v svaté bázni, mohl pookřát.

Dialog chci vést i s tím, čemu se příliš všeobecně a hodně bezmyšlenkovitě říká „příroda“ – to děsivé i úchvatně nádherné **OBKLOPENÍ SVĚTEM ZEMĚ I CELÉHO KOSMU**, to, co, včetně černých děr, nese cejch Boží důstojnosti a tvůrčí záhadnosti. I sem vstupuje Bůh jako TY, i když je tu všechno obaleno do plen Buberovského Ono. To jsou prvé fáze mých dialogů.

V dalších fázích přistupují **ROZHOVORY V CÍRKVI**, v níž nábožensky a konfesijně bydlím. Pokouším se o mnohost sdělení, i když nemohu popřít svůj konfesijní přízvuk a důraz. Rozhovor s bratrskou církví (římsko) katolickou je mnohdy plný napětí; nejsem například mariánský ctitel, ale snažím

se na té služebnici Boží najít příkladné vlastnosti, které by přispěly k tomu, abych i já se od té „Panny“ učil naslouchání tichých Božích výzev.

V třetích fázích mohu nastoupit dialog s **MONOTEISTICKÝMI NÁBOŽENSKÝMI SYSTÉMY** a jako křesťan smím položit prst na ty důrazy v židovství i v islámu, které jsou v křesťanských církvích zanedbávány (autorita Boží, Písma, vedoucích osobností atp.).

Ve čtvrtých fázích smím, stojím-li na svém propriu (hlavním poselství, které nesmím vzdát) vstoupit do rozhovoru s **NÁBOŽENSTVÍMI DÁLNOVÝCHODNÍMI** i jinými. Mohu znovu zhodnotit například náboženský, ale i společenstevní a politický, význam **KONCENTRACE** a takových spirituálních učeních, které budují v člověku to, čemu se široce a ne zcela přesně říká „duše“.

To vše se děje **NA CESTĚ**.

Duchovní objevy a odhalení významných důrazů nelze předem naplánovat.

V KAŽDÉM STADIU CESTY jsem překvapován **JINOU PODOBOU** svého poznání, jež je duchovně dosycováno i z jiných zdrojů, než pouze z těch, které mi jsou už známé a přisvojené.

Lidské poznání, i poznání náboženské, a ovšem duchovní, je „cestné“, nebo cestovní, má tedy charakter **STADIÁLNÍ**. To znamená, že nikdy není uzavřeno a může být ustavičně revidováno. Neboť **PRAVDA JE STÁLE PŘED NÁMI** a kráčí před námi jako šel před putujícím Izraelem oblak a oheň signalizující Boží přítomnost a moc.

PROF. THDR. MILAN BALABÁN, STAROZÁKONÍK, RELIGIONISTA, FILOSOF A BÁSNÍK

PODZIMNÍ OTAZNÍK

O čempak si strom vypráví
s listím, než upustí ho do trávy?
O vší barevné transmutaci,
nad kterou vznášeli se ptáci,
než vydali se na riskantní let?
Jen létu možno závidět
ten jeho výjimečný dar,
milostnou vůni obilí, v níž pár
koroptvích lásek, ač ukryvány v poli,
by mohly zkřesat na požár.

O čempak si strom vypráví
s listím, než odevzdá ho do trávy?
Jestlipak v kmenech sídlí víra,
že může spát a neumírat,
že holé větve, stěžně ztroskotaných lodí
po tmavé noci Bůh zas vysvobodí?

Až úplněk třikrát obkročí svůj řád,
ledy se začnou rozpouštět a tát
v našich srdcích bude nedůvěra, že nejen
s podzimem je těžko rozmlouvat.

JARMILA BARTŮŠKOVÁ,
GRAFIČKA A BÁSNÍŘKA

ZRCADLENÍ VÍRY V TRÝZNÍ NAŠEHO BYTÍ

Vzácným a hlubinně podnětným darem lidského průniku do časnosti pozemského života jsou okamžiky aktuálního prožitku studu nad sebou samým, studu nad omezeností vlastních pocitů, úvah, myšlenek, studu nad neustále proklamovanými výčitkami, stýskáním si nad ranami osudu, jimiž jsem právě já a pouze já zasažen, a to navíc zcela nespravedlivě. Jsem Bohu vděčný, že mě v takovém mžiku selhávání vždy konfrontuje s lidskou bytostí, která mi svou moudrostí jako v zrcadle ukazuje naivitu mého uvažování, plytkost mých stesků a nedůstojnost mé slabosti.

Stále tak pociťuji nepopsatelnou vděčnost za jedno podzimní setkání, které mělo původně mít podobu zcela obyčejné pastorační návštěvy u zcela obyčejné sestry v Kristu. Stvořitel mi ovšem v bohatosti své milosti umožnil kontakt s ženou, která mě, aniž to asi chtěla, aniž si to zřejmě uvědomovala, otevřela poznání prakticky žité víry, naděje i lásky, abych i já konečně pochopil a niterně přijal náboj vděčnosti, která nemá člověka opouštět ani v těch vskutku mezních situacích jeho existence. Po zazvonění mi totiž otevřela žena, jejíž perspektiva budoucích plánů, představ či tužeb byla rozprášena tragickou nehodou a následnou amputací obou dolních končetin. Sestra Pavla, příkladně kultivovaná a vzdělaná učitelka, tak ze dne na den byla odtržena nejen od svého milovaného poslání mezi dětmi, nýbrž se jí detailně proměnil obsah jejích každodenních prožitků: nemůže totiž konat ty běžné, někdy až nudně stereotypní úkony, jimiž je prosycen všední i sváteční den nás, stále ještě relativně zdravých a všestranně mobilních jedinců. Tato má vzácná sestra v Kristu již několik měsíců neopustila svůj malinký byteček, je vázána na laskavost své pečovatelky, okruh přátel se postupně umenšuje, jen málokdy někdo přijde, posedí, popovídá. Ale Pavla nezatrpkla ani vůči Bohu, ani vůči světu. Naopak: svou činnost, spontánní literární aktivitou, neustálým sebevzděláváním, dopisováním do několika periodik, soukromým vyučováním jazyků zastihuje mnohé z nás, jimiž je dopřáno uplatňovat své vlohy, své nadání, své dispozice v celém spektru možností, které jsou nám v lidské komunitě nabízeny. A tak se stydím: za své starosti, stesky, nářky, jimiž zahlcuji Boha, své bližní a nakonec i sám sebe! A tak děkuji Stvořiteli, že jsem od paní Pavly neodcházel jako její pastýř, tedy ten, který přináší posilu, útěchu, povzbuzení, nýbrž, že já jsem byl mocně posílen, potěšen, povzbuzen! A tak prosím za více takových tichých, pokorných, skromných pastýřů DOBRA, PRAVDY A KRÁSY, aby co nejvíce lidíček mohlo pohlédnout do

někdy čiré, jindy zakalené hladiny vlastního života, zamyslet se, zastydět se. Snad i já jsem tedy již pochopil očištnou symboliku vyznání A. Gildeho: „Je to zákon života: jakmile se před námi zavřou jedny dveře, otevřou se jiné. Ale tragédií je, že pořád hledíme na ty zavřené a nevšímáme si těch otevřených.“ Paní učitelka Pavla ty své dveře již rozevřela dokořán, abych i já jimi mohl vstoupit do jejího srdce. Dokáží to i já? Dokážeš to i Ty, sestro, dokážeš to i Ty, bratře?

MGR. KAREL BICAN, BISKUP PRAŽSKÝ CÍRKVE ČESKOSLOVENSKÉ HUSITSKÉ

ODMALIČKA, UŽ JAKO ZELENE JABLÍČKO,

jsem koukala okouzleně a zvědavě na hvězdy. A ptala se jich. Dělam to dodnes. Kdo je tam? Proč je tam a já Tady? Kdy a proč budu taky Tam? Mám pocit, že tam někde je spousta mých drahých, čekají na mne: dědeček, babička, táta a teď už i maminka... Za nějaký čas budu čekat i já. Na svoje drahé.

Kdysi jsem stála v pařížském Louvru před první výstavou Chagallovy Bible. Soubor obrazů, metr na metr, najednou jsem se zastavila před jedním z nich – Souboj Jákoba s andělem. Tam jsem byla, nevím proč, hluboce zasažena, ptala jsem se obrazu, proč jsme tady a kam jdeme? Čekala jsem odpověď, která v té vteřině měla přijít. Třásla jsem se po celém těle... teď, teď se dozvím!!! Ne. Nějaká žena na mne zezadu promluvila, vyrušila mě, já se otočila a pak už nebylo nic. Rychle jsem odešla, sedla si na lavičku, vzrušeně dýchala a dlouho, vlastně dodneška vím, že jsem se mohla dozvědět a nedozvěděla.

Jsou tajemství, která my lidi nemáme vědět.

Jsou tajemství, která vědí jen novorozeňátka, jež na nás koukají hluboce vědoucíma očima a ještě nemají dar řeči. Odkud přicházejí, neřeknou. Když umírají naši nejdražší, mají podobný pohled. Nakloňte se nad ně co nejbliž, abyste slyšeli, už vědí, ale nemohou vám to říct.

Je to prostě tajemství, které nesmí být a nebude nikdy odhaleno. Asi Boží Prozřetelnost ví proč. Tajemství zrození, tajemství smrti.

„Snad cesty nikam nevedou,
tys po nich šel a šel jsi rád.

Těch cest se nesmíš, nesmíš ptát.

Snad není cest, jen lidé jdou
a jedna z cest je vždycky tvou,
a z té ti zazní odpověď, až přestaneš se ptát.“

MGR. NINA DIVÍŠKOVÁ, HEREČKA, PEDAGOŽKA

DOTYK (DIALÓG) S VEČNOSTOU

Človek pokorený pohľadom na krv sveta, na reťaz bolesti, ktorá suzuje všetko pod slnkom, jedného dňa klesol na kolena a bez toho, aby čokoľvek hovoril, alebo sa snažil tvoriť konkrétne myšlienky, aby Pána tvorstva nejako pomenoval, klačal v tichu a v modlitbe v chráme svojho srdca. Jeho duša volala v žalosťnom zaničení k Večnému jedinú smutnú čistú modlitbu.

Išiel okolo toho človeka iný človek a keď ho uvidel, klakol si vedľa neho, lebo pochopil, že tento človek prosí o spásu sveta.

Oboch našiel tretí človek a pomyslel si, že ak bude klačať s nimi, jeho obchody a povinnosti počkajú. Možno za tú chvíľu nič nepremešká.

Išiel okolo štvrtý človek a videl, že týchto ľudí obklopuje akési tajomstvo. Klakol si k nim.

Pridal sa k nim aj piaty človek, lebo si myslel, že títo ľudia sa modlia práve k jeho bohu.

Šiesty človek si klakol vedľa nich, lebo mu včera umrelo dieťa a on pocítil v srdci pokoru pred životom.

Išiel okolo siedmy človek a zastavil sa pri nich. Znepokojovalo ho, že ešte nevie, čo urobí s výhrou v rulete, ktorá z neho urobila bohatého muža. Klakol si k nim, aby rozmýšľal.

Objavil sa tam astronóm. Pomyslel si, že možno títo ľudia podobne ako on ctia neznámu tvorivú Silu, ktorá splodila nekonečné zázračné svety, čo sleduje cez svoje ďalekohľady. Pridal sa k nim.

Deviaty človek bola prostitútka, práve hľadala útočisko pred vlastnými myšlienkami. Neváhala a klakla si.

Na už početnú skupinu klačiacich ľudí natrafil filozof. Chcel preskúmať, prečo títo ľudia zaujali práve tú pozíciu, v ktorej sa momentálne nachádzajú a za akým účelom v nej zotrávajú. Nemal však tú neúctu mlčanlivé zhromaždenie rušiť, tak si klakol k nim, aby počkal, čo sa bude diať.

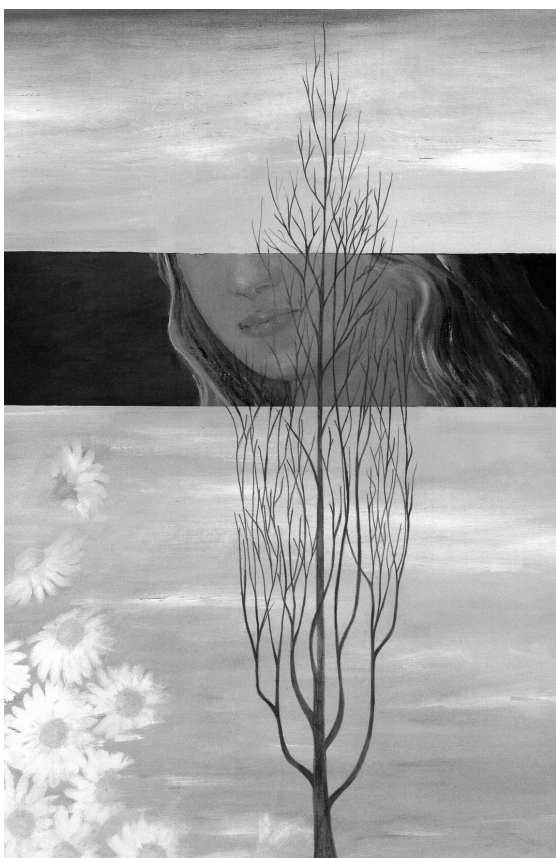
Jedenásty človek videl, že tu klačia rôzni významní aj menej známi ľudia, a tak došiel k presvedčeniu, že ak sa k nim pridá, rozhodne urobí dobre. Ísť s dobou prosperie.

Keď si klakýnal dvanásty človek, nemohol tušiť, že za ním si klakne ďalších sto, päťsto, tisíc ľudí. Potom státisíce, milióny, miliardy.

Naraz klačala celá zem. Ľudstvo rozosiata po planéte klačalo a mlčalo. Autá ani drožky nejazdili, kupci na trhoch sa nedohadovali, vojaci

nestrieľali, diktátori netyranizovali, sudcovia neodsudzovali, lekári nepredpisovali lieky... Ľudské ústa zmĺkli, kozmos onemel. Nikto sa nerodil, nikto neumieral – bohyňa smrti, aj bohyňa zrodenia, sa ostýchali narušiť toto posvätné zhromaždenie. Odrazu bolo všade cítiť vôňu novorodenca. Vo vesmíre opäť nastalo ticho ako pred stvorením sveta.

Mgr. JURAJ J. DOVALA, FARÁR CČSH, BÁSNÍK A HUDEBNÍK

Vlasta Polívková – Věčný koloběh

NÁSLEDOVÁNÍ

Krok za krokem
klopýtám za Tebou.
Někdy bývám tak daleko,
že se mi můj kříž
zdá těžší, než ten Tvůj.

To mi pak posíláš Šimona z Kyrény,
to mi pak sám trpělivě přicházíš podat ruku.

Často prosím za odpuštění...

Stále znovu hledám Tvé stopy
zarůstané koukolem.
Jdu proti proudu
k prameni.

Přesto

Někdy se křídla mění v okovy
a těžknou slzami
a sráží k zemi
místo letu vzhůru.

Někdy srdce samo sebe tak rozdává,
až do prázdna,
až cítíš už jen trpkost
a tak málo lásky.

A přesto
stále zkoušíš vzlétnout,
a přesto
se stále rozdáváš.

RUŽENA DVOŘÁKOVÁ, ČLENKA CČSH,
STUDENTKA 5. ROČNÍKU 1. LÉKAŘSKÉ FAKULTY UNIVERSITY KARLOVY

„SOBORNOST“ ZNAMENÁ SPOLUPRÁCI

Podle R. Guardiniho je pro člověka jako jednotlivce i jako člena určitého společenství typická jistá polarita, napětí mezi vlastním já a jeho okolím, mezi vlastním způsobem života a tím, jak žijí a co hlásají ostatní. Stálým a někdy osudným pokušením bývá zrušit toto napětí, převést život a své myšlení na jednu formulku, a názory jiných potlačit, nebo je jinak vytěsnit z vědomí. Důsledek mnohokrát žel v dějinách křesťanství zapůsobivší je pak jednorozměrný člověk, instituce, směr nebo skupina. Jenže život je udržován právě zmíněným protikladem mezi dvěma póly – mezi přesvědčením vlastním a respektováním názorů jiných, a také klidnou rovnováhou mezi nimi tak, aby mohly oba póly zůstat a samostatně se rozvíjet. Pomáhá i známý poznatek, že pravda je ve své podstatě symfonická.

Pro jednotlivce i pro širší společenství platí, že nejsou osamocenými monádami, ale že jim plněji porozumíme jen v jejich vztazích k okolnímu světu. Neboť podle J. Ratzingera fakt, že jsme křesťany, není v prvé řadě individuální, ale přímo sociální charisma. Nejsme křesťany, abychom jen my došli spásy, ale jsme jimi, protože naše diakonie ve smyslu hledání pravdy a pokorného respektu k druhým, podobně hledajícím, má pro náš svět smysl a je bytostně nutná.

Slovanská východní teologie zná termín sobornost, který vyjadřuje vznik nové kvality, když se více věřících vydá na cestu v Ježíšově jménu s vědomím, že jejich Mistr je věrně provází a dává jim m.j. chápat smysl Písma. Situace emauzských učedníků se tak mnohočetně a v nejrůznějších variacích chce opakovat i dnes. Svoboda putujících, důvěra v Ježíše a vzájemná úcta jim dovolují zůstat věrnými své nejvlastnější identitě, a přesto spolupracovat na dobrém díle budování lepšího světa a vést přitom stálý bratrský, ekumenicky laděný dialog.

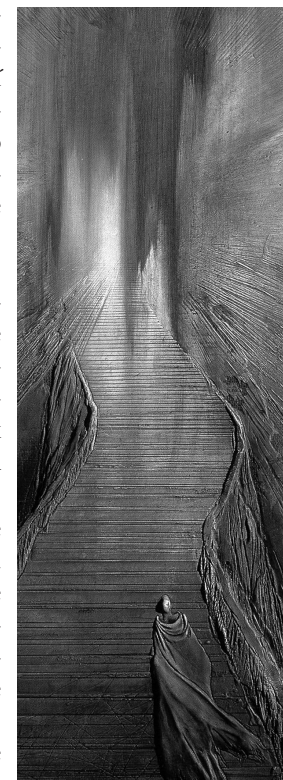
Nejstarším pojmenováním křesťanů bylo lidé na cestě. Věděli, že je vede Duch pravdy a lásky, aby šli stále vpřed – a podle jejich příkladu máme i my pokračovat na společné cestě víry, společně se radovat, povzbuzovat a hovořit. Vede nás dynamika důvěry v Pána, neboť žijeme v době velkých nebezpečí a velkých možností, a tento čas naší společné pouti staví před nás všechny i velkou odpovědnost.

P. ING. MILOSLAV FIALA, PREZIDENT ČESKÉ KATOLICKÉ CHARITY

Poslední dobou se často setkávám s různými lidmi dobré vůle. S těmi, kteří se zajímají o vývoj naší společnosti, našeho světa, kteří jsou přinejmenším ochotni někam přijít a angažovat se nad rámec našich zvyklostí. Přes tuto dobrou vůli a úctu jednoho ke druhému často zjišťujeme, že se těžko domlouváme, protože jsme různí a každý z nás vidí věci trochu jinak. Řešení pak nezná nikdo. Trápí mne to přesto, že tomu rozumím. Všichni máme v sobě vloženou skrytou duchovní jiskru, ale nemůžeme se k ní dostat. Někdy si myslím, že žijeme v době rozkladu, rozpadu a úplné atomizace, v době, kdy nejsme schopni nic zrodit. Jsme-li však u dna, můžeme už jenom stoupat nahoru. Jsem přesvědčena, že ta naděje už je tady.

Z trápení se rodí síla. Náš svět soutěže ve všech oborech, materialistické pojmání světa a reklamní způsob života, kdy už prodáváme všechno, od vlastního jména, přes vlastní soukromí až po vlastní děti, dusí naději a ničí budoucnost. Právě proto ale přibývá těch, kdo se brání tomuto způsobu života. Dialog mezi lidmi, aktivita, osobní účast, která překračuje hranice soukromého, solidarita a ochota sdílet s ostatními společný prostor, to jsou hodnoty, které bude víc a víc lidí přijímat a hájit. Protože bez nich je svět mrtvý a umíráme. Jak napsal kdysi Antoine de Saint-Exupéry: „Nenávidím svoji dobu ze všech sil, člověk v ní umírá duchovní žízní.“ Tu žízeň dnes pocítujeme zvláště palčivě, a proto jsem si jista, že tlak, pod kterým žijeme, vyvolá zpětnou reakci. Začít ale musíme každý u sebe. Jenom ten, kdo se pokouší pracovat na sobě, může něco dát i druhým. Kdo najde svobodu v sobě, bude chránit i svobodu jiných. Je to ale cesta klopotná a dlouhá. Jsme ale na ní všichni a jeden druhého potřebujeme. A bez dialogu, někdy třeba i beze slov, to nejde a nepůjde.

MGR. TÁŇA FISCHEROVÁ, HEREČKA, POSLANKYNĚ

U DOBRÉ VODY

Rosovi ukotvili stan na břehu lesa poblíž rybníčku, rozložili spacáky, děti se přezuly do pevných bot, rodiče strčili do kapes peníze a občanky, zatahli zip stanu a šli na výlet. Novohradské Hory, jaká to kráska! Lesy hluboké a tajemné jako tůň, mamka ani houby nesbírá, tvář zdviženou do korun stromů, nasává ten léčivý vzduch, kterého se jí v Praze nedostává, větrí jak srnka, co se kol ní hýbe, létá v povětří, hemží pod nohama. Otec je skloněn k zemi, jde vážně a soustředěně, jako by hledal svatý grál. Děti lítají od stromu ke stromu a hlasitě povykují. Otec je napomíná, že v lese se nekřičí a děti se brání. „Když s vámi nic není, mamka kouká po vejškách, ty do země, to nás nebaví,“ ozývá se Otík. „Hledám studánku, pojď taky hledat, tady máš proutek. Třeba najdeme tu, co k ní ptáci a laně chodí v noci pít.“

„Hurá!“ zakřičely všechny tři Rosovy děti najednou, ale pod výhružným pohledem otce ztichly, zato se začaly tahat o proutek. Nejstarší Zuzka, už rozumná školačka, mávla rukou, že se Otíka prosit nebude. „Pojď Lenko, najdem si také, ať si ho třeba sežere,“ zašeptala. Když byli všichni tři vybaveni virguli, vzdálo se Otíkovi, že Zuzka má proutek nejlepší a bujně se ho domáhal. Tahali se o něj a křičeli, až se otec rozzlobil. „Tak, a dost! Už jednou jsem řekl, že v lese se nekřičí, natož řve, jako teď ty, Otíku! Je dvanáct hodin...“ „Přijde na nás polednice?“ skočila mu do řeči Zuzka. „Ne, nestojíte u lavice. Ale máte do jedné hodiny bobříka mlčení. Kdo promluví, nedostane oběd a pojede šupem do Prahy k babičce.“

Ztichli a kráčeli jako po podminovaném poli. Asi po půlhodině objevily sestry opravdickou studánku a zamávaly na Otíka. Ten byl u nich dvěma skoky a zakřičel: „Já tudy šel, viděl jsem ji první!“ „To není pravda,“ odporovaly sestry. „A proč jsi nás nezavolal?“ „Když máme bobříka mlčení? Jste krá –.“ Nadávku nedořekl, ač se mu moc líbila, slyšel ji tuhle na hřišti, ani ne proto, že by si uvědomil, jakou by stržil přes pus. Zarazil ho pohled na posečenou louku.

V řadě, jedna za druhou, obracely ženy seno; krok a mávnutí hráběmi, krok a mávnutí, krok a... Otík se nehýbá s místa. Dosud nic takového neviděl. V rytmu té práce rovnaly ženy unavená záda, snad vteřinku, aby se znovu nad senem sehnuly. To šustilo a vonělo. Malý zbojník vnímá dění na louce zjitřeným duchem.

Když se konečně odtrhl, vlekl se za rodinou jako svázaný. Došli do Dobré Vody a ke kostelíku, před nímž pramenila voda svedená do kohoutku. Chytali ten osvěžující dar do dlaní znovu a znovu. „Třeba je to boží pramen,“ řekla mamka, „tatínkův svatý grál.“

Už bylo ke třetí hodině. Z louky přišly obracečky s hráběmi na rame-nou. Jedna z nich je odložila a šla se napít. Mokrou tvrdou ruku bezděky položila na Otíkovu čupřinu. „Nebolí tě hlavička? Tahle voda uzdravuje,“ usmála se na něho.

Ženy opřely hrábě o zeď kostelíku a vešly dovnitř. Za pár minut zazněl jejich zpěv. Otík stál jak zasažen bleskem: „Tak těžce pracovaly a teď zpívají jako nějaký sbor? Chodí do dětského sboru, ví, co dá práce něco nacvičit a ony – jen tak, a sborově? To proto, že je to v kostele?“

Zuzka ho zatahala za ruku: „Co tu trčíš na prahu, pojď už, jdeme.“ Chlapec zakroutil hlavou a vešel dovnitř. Zazněly varhany. Otík popošel mezi zpěvačky a stál tiše, tichounce...

Iva GOTTLIEBOVÁ, ČLENKA ČČSH, NOVINÁŘKA A REDAKTORKA

Antonín Vojtek – Tančící stromy

OTÁZKY PO SMYSLU ŽIVOTA

Každý člověk, zejména když je v běhu svého života nějakým způsobem zastaven a zamýšlí se nad sebou, analyzuje své chování a své aktivity. Bilancuje, co mělo v jeho životě smysl, bylo-li jeho úsilí úspěšné. Zda jeho reakce, vyvolané lidmi či okolnostmi, byly správné a včasné.

Mohu reagovat živelně, emocionálně, okamžitě – to může vést k mnohým chybám a zbrklosti. Moje chování může být také diktováno vzorcem, který je obsažen v mé osobnosti. Ale není použitelný pro všechny okolnosti, což může vést k osudovým chybám v rozhodování.

Nejúspěšnější jednání může vzniknout, když použiji dostupných zkušeností, pokusím se poznat lépe své pohnutky a dám si též poradit.

Základním vodítkem vyváženého jednání může však být pro mne životní plán, podepřený pevnými zásadami, s přiměřenými postupnými kroky jeho realizace.

Rozhodování v každém okamžiku může být pak konfrontováno s tímto osobním integrálním konstruktem, který tak může pečovat o zachování hranic a dynamické kontinuity mého myšlení a jednání.

Jak je to s mým myšlením a jednáním, věřím-li v transcendentní bytost, která zasahuje různým způsobem do mého života? Určuje můj život od narození, ovlivňuje různými způsoby nejen mé myšlení, ale také mé okolí, celý svět a vesmír.

Odhodlali jsme se pustit Boha i do našeho všedního dne? Jak Bůh působí na lidskou aktivitu a jak se s ní střetává? Ptají se tak i lidé, stojící mimo církev a ti, kteří jdou osamělou duchovní stezkou.

Je možno uvést slova proroků nové doby, kteří se dovolávají řešení naléhavých úkolů, dějinných i kosmických. Jakákoli řešení, budou-li částečná a jen utilitární, nejsou hodna člověka, který byl stvořen k obrazu Božímu.

Rozhodně je třeba analyzovat chování lidí ve světovém měřítku a vytvářet předpoklady pro výchovu občanů k odpovědnému globálnímu chování. Konzumní psychóza, bezhlavé soutěžení, strachem diktované osobní zabezpečení, zhoubná politika křečovitého růstu, slepá, nekontrolovaná živelnost – to vše jsou negativní síly, jejichž působení světové krize neléčí, nýbrž prohlubují.

Svět se otřásá ve svých základech.

Jak chápat a jak se chovat, když si uvědomujeme konflikty mezi civilizacemi, nepochopení mezi světovými náboženstvími? Jak propastné jsou rozdíly v sociálních, zdravotních a kulturně-politických poměrech mezi euroamerickou částí světa a rozvojovými zeměmi.

Péči o životní prostředí, o každý život, o všechna stvoření bychom měli zařadit mezi morální povinnosti každého občana. Je nanejvýš potřebné usilovat o posílení tolerance a lásky k odlišným lidem, civilizacím a náboženstvím ve světě a dokonce tím nastoupit cestu k plnějšímu lidství. Chápejme historii lidstva, stvoření a vesmíru jako jeden celek Božího pěstitelství, který má svoji dynamiku a očekává od nás svobodně se vytvářející, chápající synergii, která v každém čase historického vývoje a kosmického děje se snaží pochopit svou podstatnou úlohu v souladu s Božím plánem. Být v komunikaci s transcendentní bytostí – s Bohem.

Boží zájem o lidstvo, stvoření a celý vesmír se stále projevuje, je dynamický a můžeme vystopovat jeho směr, i když je v úplnosti nevyzpytatelný a nám zřejmě nedostupný. Přece však se nám Bůh jeví jako Hospodář, pečující o své semě.

Poslání a vystoupení Ježíše Krista je svědectvím o Božím vztahu a starosti, směřující žárlivě ke každé lidské bytosti, ke každému lidskému synu. Ukazuje starostlivou lásku ke každému stvoření a zápas Boží o to, aby lidé svobodně následovali cestu, kterou nám ukázal Ježíš Kristus.

ING. JAN GOTTWALD

DIALOG JAKO PŘEV RATNÉ SETKÁNÍ

Řekové se zapsali do dějin evropského myšlení dvěma světodějnými vynálezy; ani v jednom případě však nebyli schopni své výkony dost do hloubky reflektovat. V jednom případě se dokonce ani nepokusili najít pro svůj vynález zvláštní pojmenování; ve staré řečtině vlastně nenajdeme samostatné slovo pro náš „pojem“ (měli jen mnohovýznamné slovo „logos“; teprve Římané takové samostatné jméno použili, ale hned je dost nešťastně obdařili jakýmsi násilnickým spoluvýznamem, jak to ostatně cítíme i v českém překladu – „pojetí“ jako „[za]jetí“). A v druhém případě sice pojmenování měli, totiž právě „dialogos“ (a dokázali ještě v 21. století i nás přesvědčit, že se bez něho, tj. bez jeho řecké podoby neobejdeme), ale zdaleka nedohlíželi, co všechno vlastně skutečný, živý dialog nejen pro filosofy, ale pro všechny lidi, ba i pro celé kulturní a civilizační okruhy a jejich tradice, může znamenat.

Dialog není pouhý rozhovor, pouhá rozmluva dvou nebo několika lidí; lidé spolu hovořili odedávna (mluva je původně asi ten nejpozoruhodnější archaický rituál, který se ukázal jako mimořádně a mnohostranně perspektivní). Když spolu lidé hovoří, nesdělují si jen věcné informace, ale potvrzují si navzájem svou totožnost a to, že o sobě vědí a že nějak k sobě náleží; rozhovor je společenská záležitost. Pro obyčejnou rozmluvu je to, o čem se mluví, pouze jednou ze složek komunikace. Vynález pojmu a pojmovosti velice zdůraznil právě to, o čem bylo třeba a také možno se domluvit jinak než rezonováním (naladěním na stejnou melodii), pokud nebylo možno jen ukázat prstem: přesný (sdílený) pojem nám dovoluje mluvit totéž, i když na to nemůžeme prstem ukázat, a to bez ohledu na pocity a nálady atd. Na tom byla založena věda (řecká „epistémé“, vědění) a možnost předávat nové poznatky druhým lidem, např. žákům nebo kolegům.

Dialog je však mnohem víc než postupná řada monologů (a přednáška nebo vědecké sdělení je takovým monologem, a dovede posluchače nebo čtenáře přesně dovést k nějakému „předmětu“, k nějaké „věci“ tím, že o nich něco nového sděluje). Zejména však od konce 18. a od 19. století si lepší myslitelé uvědomují stále lépe to, co si nyní řekneme: v dialogu jde sice také v rozsáhlé míře o to, k čemu se vztahují myšlenky účastníků, ale nezůstává jen u střetu různých pojetí a názorů na „totéž“ (jak tomu je v případě učené disputace nebo diskuse), nýbrž všichni partneři se dobrovolně vystavují tíze argumentů těch druhých, a to pod normou ještě nedosaženého cíle, jímž je poznání pravdy. Můžeme to říci také tak, že opravdový dialog se vyznačuje

je tou zcela mimořádnou situací, že jeho účastníci jsou upřímně přesvědčeni, že se mohou od druhých nejen něco nového dozvědět, ale že se všichni mohou dozvědět i něco nového, co si s sebou nepřinesl nikdo z nich. A můžeme to říci ještě jinak: lidé, kteří vstupují do opravdového dialogu, jsou připraveni naslouchat nejen druhým účastníkům dialogu, ale také něčemu navíc, totiž pravdě, která osloví (může oslovit) všechny, i když ji nikdo předem neznal, může se „vyjevit“ jako „nová“.

V tomto prohloubeném smyslu je dialog událostí, která může proměnit nejen znalosti, přístupy a metody jeho účastníků, ale i je samy. Už to, že se lidé různých názorů a různých přesvědčení mohou setkat a navzájem od sebe něco očekávat, to znamená navzájem si také pozorně naslouchat, je velkým a nijak nahraditelným tréninkem v tom, abychom dokázali zaslechnout hlas pravdy i tam, kde zatím nemá nikoho, kdo by ji vyslovil a tlumočil. Jedinec sám o sobě něčeho takového nikdy není schopen: proto je tak důležité, aby se v dialogu sešlo několik lidí (kteří však si nejsou pouhou ozvěnou, ale kteří se skutečně odlišují). Ale když jsme se to naučili, dokážeme pak hovořit také sami se sebou a k sobě, aniž bychom se ztratili ve své subjektivitě; takovému přezkoumávání sebe sama a svých přístupů pak říkáme „reflexe“. Dialog je tedy vynikající rozcvičkou k nejdůkladnější reflexi, ale dialog reflektujících je teprve ten pravý dialog; do takového „dialogu“ se ovšem můžeme pustit také se starými mysliteli. Zaslechnout pravdu, která ke mně mluví jako nepředmětná výzva, je sice věc nesmírně cenná, ale jen málokdy si svým pochopením můžeme být zcela jisti (odtud důležitost reflexe). Právě tenkrát, když to je apel pravdy velmi nečekané a překvapivé (a pravda, která by jen opakovala a potvrzovala to, co jsme věděli už předtím, není žádným živým a novým oslovením), potřebujeme se podělit o své nové vidění s přítelem, druhem, s někým, kdo je také otevřen pro nové vidění. A nemáme-li zrovna nikoho, klasičtí myslitelé mohou být vynikajícími partnery.

Dialog je tím privilegovaným místem, na němž a v němž se vyjevuje pravda. Opravdový dialog tu pravdu takřka přitahuje – ale „přitahuje“ ji tím, že jeho účastníci se otvírají hlasu pravdy, a to i tehdy (a právě tehdy), když právě jim osobně nedává „za pravdu“. Ochota přijmout soud pravdy i v takovém případě pak znamená velkou osobní změnu, která je dokonce ještě něčím víc než změnou smýšlení (tzv. metanoia). Pak se dialog opravdu stává místem převratných setkání.

PROF. PHDr. LADISLAV HEJDÁNEK, FILOSOF

SMYSL JSOUCNA A ŽIVOTA

Mnohé lidi dnes trápí to, co bychom – možná zatím jen předběžně a přibližně – mohli nazvat nedostatek smyslu života či ztráta tohoto smyslu. Říkají si: má to vůbec cenu, plahočit se tu po světě, klopýtat v šeru a končit v bolestech a ve tmě? Když takováto otázka v nitru člověka začne bobtnat a růst, je schopná rozložit všechnu radost i naději. A tak jsou lidé, ba zřejmě jich přibývá, kteří si takovou otázku prostě zakázali, jen aby nemuseli myslet na marnost a smrt, která je obkličuje ze všech stran. Myslím, že i některé projevy agresivity, kterých přibývá a jež se projevují především mezi mládeží, mají zde své kořeny. Je to /často asi jen podvědomá/ kompenzace: jsoucno či život, které ztratily smysl, mají nebyť. Zničme je tedy!

Někteří lidé se snaží ten začarovaný kruh nesmyslnosti prorazit. Způsobů je víc, o těch hlavních si něco povězme.

• 1.

Ten první, o němž už tu byla krátká zmínka, spočívá v tom, si takovou otázku prostě zakázat. Když si ji – třeba jen jednou – připustíme, už tím prý unikáme z reálné skutečnosti, řízené přísnou kauzalitou, z jediné, která už opravdu jest. – Neboť – říkají tito lidé – je jen to, co já připouštím, aby bylo, co jsem prozkoumal a co ovládám. Kdepak, aby bylo něco, co neznám a neovládám, to bych se zase začal bát neznáma a přestal bych být pánem jsoucna! – Mám pro tento postoj potlačeného strachu jméno, je to návrat do živočišnosti, čili odborněji regrese do animality. Člověk se přece stává člověkem právě tím, že se ptá, co je před ním a nad ním, jmenovitě má odvahu ptát se i na to, nač není pohodlné se ptát. Zvíře žije instinktem, tedy tím, co je v něm a okolo něho, ale ani svou budoucnost ani svou minulost neanalyzuje. Zakáže-li si člověk otázky, jmenovitě otázky a poslední otázky, vymění své lidství za ospalé přežívání v instinktech.

• 2.

Druhá možnost je otázku sice nezakázat, ale namluvit sám sobě, jaký ten smysl života jest. Předpokládat, že to víme a že tomu rozumíme. A pak se na této své autosugestivní vidině zavile a trvale orientovat. Nezáleží příliš na tom, zdali smysl života popíráme, nebo k tomu, co za něj považujeme, horlivě přitakáváme. V každém případě jsme beati possidentes – šťastní „majitelé pravdy“ – Někdo řekne: Život a vesmír žádný smysl nemá, a pak se podle toho chová. Svět, který nemá smysl, nemá právo být. A tak to nejlepší, co můžeme udělat, je to, že svět i život začneme ničit. Přesvědčení, že je nesmyslný, nám k takovému ničení dává

právo. A tak se svět – třeba pozvolna – mění na kolbiště zoufalců, kteří se předhánějí v tom, kolik toho zničili.

Docela blízko této destruktivní koncepce je její opak, ale vlastně jen zdánlivě protikladný: Tvrdit, že svět má smysl, a to ten, který jsem sám objevil a který mu přisuzuji. Jsme si jisti, že ten smysl je přesně takový, jaký hlásáme. Tito „optimisté“ to nemívají snadné. Mnozí jim nevěří. Nemohou, nedokážou vstoupit do jejich růžových vidin, popřít všechny katastrofy, války, epidemie, bolest a trápení, hynutí a smrt. Ale řeknu to raději za sebe: nedokážu se vnitřně vtisknout do temného pesimismu ani do růžového optimismu.

V miliardách let vesmíru jsem jako jepice, jejíž časový obzor sahá sotva do dnešního večera. A rozhled mám asi takový, jako mravenec na mraveništi. Nemohu o ničem vypovídat, dokud jsem se nezamyslel nad svou schopností či neschopností to poznat. Z toho vyplývá, že se přimlouvám za třetí koncepci:

• 3.

Na rozdíl od všech předešlých pojetí věřím, že svět a život smysl má. Ale jiný, než si sám představuji a dokážu představit, jiný než jsme se my, lidé, zatím dopátrali. Všimněte si, prosím: dokázat to nemohu, ale zároveň nemohu věřit, že já i celý vesmír jsme nesmyslná náhoda, omyl dějin, chyba vývoje. Víme přece o tom, že každá hornina a sloučenina se může stát užitečnou, ba nezbytnou částkou vyšší struktury. Je to čirá náhoda? Samozřejmě tu myslím na antropický princip, na Pierre Teilharda de Chardin. Ale když někdo zkoumá jeden atom sebebedlivěji, nemůže předem říci, k čemu je a k čemu není použitelný. Takže – a na tom mi záleží – smysl a cíl jsoucna (srovnej latinské finis, které znamená konec i cíl), cíl i smysl přesahuje náš obzor. Je transcendentní. Člověk, který myslí logicky, nemůže nepřipustit, že existuje i to, co nezná. Pakli provede chytrý ústup do potence, mnoho se tím nespraví: Že může existovat i nepoznané, je prostá logika. Že nesmí existovat nepoznatelné, je dogmatický postulát. Vždycky jsem s úsměvem na rtech obdivoval neuvěřitelnou věřivost marxistických a ateistických ideologů. V okamžiku, kdy se jim to už nehodí, jako na povel přestanou myslet. Jako by si brali vzor ze středověkého učence, který hledí na blesky či Eliášův oheň a vehementně popírá existenci elektrického pole, protože je nezměřil a nevážil. Zamyslet se nad hranicemi svých možností není ovšem žádná novinka. Věděli to Sókratés i Kant a vůbec všichni, kdo se odvážili zamyslet se nad tím, že myslí, dříve než začali své tuchy vydávat za vědu.

• 4.

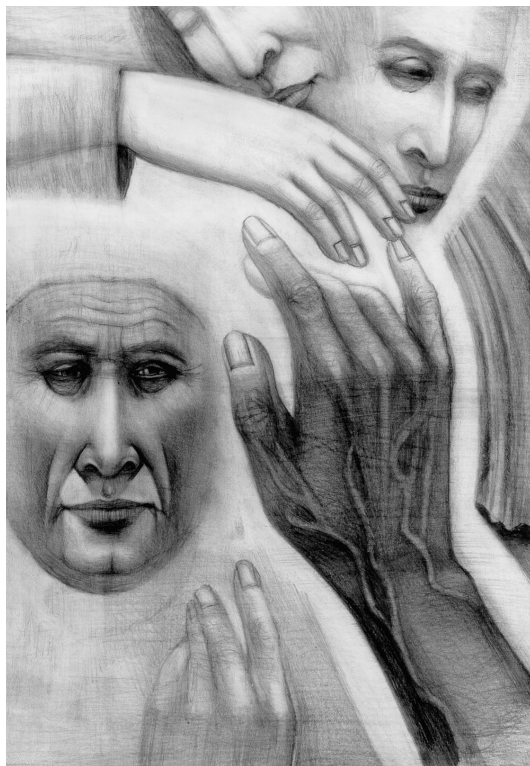
Z toho všeho vyplývá to čtvrté a poslední: základní vlastnost myslícího člověka, filosofa nebo teologa, přírodovědce nebo filologa není jen

přesnost. Ta je důležitá, ale ta je až druhým krokem. Prvním krokem je skromnost a pokora, která si svůj přístup a svou metodu dává určit tím, co zkoumá a co je schopna a co neschopna postihnout. Započítává své stanovisko, jako je to nutné u špičkové fyziky. Shrnu do prostého hesla: Noetika před ontologií! Kdo to odmítá, kdo se nezabývá analýzou svých možností, ten se zapomněl kdesi v dogmatismu, a vše, co tvrdí, je třeba kriticky zkontrolovat, než to začneme brát vážně. Shrnu vše do závěru: Věřím, že svět, který se nám při mnoha dílčích pohledech jeví jako nesmyslný, smysl má. Ale ten přesahuje hranice našeho poznání, čili je transcendentní.

A to je ovšem nadějně a mnohem lepší, než si to my, maličtí a nemoudře pyšní mravenečci vůbec umíme představit. Věřím, že poslední slovo za antropickým vesmírem, jak jej líčí většina fyziků /ač mnozí z nich, rozhodně ti moudřejší, netvrdí, že je to poslední slovo/ nemá nicota, smrt a mar-nost, ale ten, kterého zatím poznáváme méně než z částky a který je sám poslední a svrchovaná Láska.

BOŽÍ LÁSKA JE TEN TAJEM-NÝ SVORNÍK VESMÍRU. JEŽÍŠ TO ŘEKL DOST JASNĚ. KDO TOTO POSELSTVÍ PŘIJAL, VYKROČIL Z BLUDIŠTĚ.

PROF. THDR. JAN HELLER,
TEOLOG, LINGVISTA, SÉMANTIK

Pavel Grün – Křebký dotek poezie

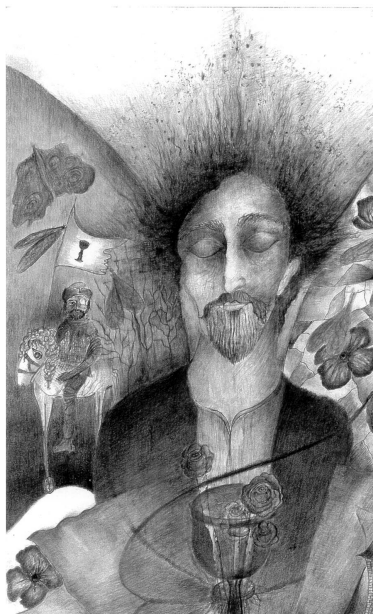
ESCHATOLOGIE

*Ty Pane, stále přicházíš
Na křídlech vánku
V paprscích slunce poledního
V nehlubší noci
Před Tebou nic není nečisté
a všechno, co se mi děje,
děje se pro mne...
Ale ten Okamžik Tvé přítomnosti
ten okamžik nedokážu zachytit
ten okamžik nedokážu uchopit
Běda,
v tom okamžiku nedokážu spočinout*

POZVÁNÍ NA CESTU

*Dnes ještě ne, až zítra
půjdu tak rychle, jak mám jít
Ne ještě ne, až potom
otevřu komnatu, již mám otevřít
Teď ještě ne, zas prosím
V ruce Tvé je Klíč
k mým nadějím,
k mým zítřkům
Nikomu není dovoleno
minout svůj úděl
Prchnout
Utéct pryč*

RNDR. MARKÉTA HLASIVCOVÁ,
VEDOUCÍ KNIHOVNY, BÁSNÍŘKA A ESEJISTKA

Eliška Peroutková
Plameny kostnické ať nám svítí

MÉ HOVORY S BOHEM

Mé hovory s Bohem Starého zákona, Písem svatých, Stvořitele všeho bytí, krásy, řádu.

Je to čím dál těžší. Jde o zápas. Ve ztišení se ptám: „Doletí má neumná modlitba, kvapem vyslovená, mnohdy prázdná, zbytečně upovídaná... Jak to však říct? Vždyť Bůh všechno ví. Musí být vyslovena? Mám ji vyjádřit slovy? Jak se ztišit? Jak umlčet své sobecké chtění?“ Modlitba je však má. Obsahuje zápas mého bytí. Radost, výtky, prosby, chtění. Pro mne však dnes je obtížnější připravit kázání, nad kterým přemýšlím o tom, co mi Bůh v Bibli chtěl říct. Snažím se umlčet své logické myšlení a naslouchám dalším složkám svého nitra, abych věděl, co bych měl v kázání říct. Bude se mnou Bůh?

V mládí to šlo líp. Bylo to slohové cvičení a šlo mi o to, zda se líbilo. Mnohdy z pohledu dnešní zralosti svým způsobem bylo prázdné, hluché. Dnes se bojím, co k danému biblickému textu říct, jak ho správně vyložit. Přicházejí pochyby: „Slyšel jsem, co Bůh chtěl sdělit?“ Obávám se, abych svými úvahami neslavil své myšlení, nežasl sám nad ním. Bojím se, abych nevytvořil zpívanou schůzi o Bohu, kde Bůh není. Prázdnota kázání, hloupého tlachání, příkazů, zákazů nikomu nic nedá.

A tak krom modlitby promlouvám s Bohem v mnou tvořeném kázání s bázní: „Řekl to Hospodin?“ Někdy v koutku duše si pyšně pomyslím: „Bože, pohleď, jak mi to dnes jde.“ Zapomenu poděkovat a jsem na tom jak farizeus v chrámu. Věřte, že je příjemné stát v popředí. Co však na to Bůh? Přivedl-li jsem aspoň – alespoň – jednoho jediného ke stolu Páně a on tam zůstal, byl tam Bůh.

ThDr. JAN HRADIL, Th.D., BISKUP SLOVENSKÝ ČČSH

Oknem nakukuje šedavá mlha. Proužek nazelenalého světla. Víčka se přivírají. Mřející sen se nedaří přivolat. Jako ve vývojce se objevují předměty. Leskne se zrcadlo. Květiny v květináčích jsou podobné křovinám. Šírání. Unikáš do vzpomínek. Odchází léto. Ticho. Nostalgie, smutek, lehká koketerie. Rozbřesk. Je střízlivě bezvýrazný. Ještě chvíli spát. Zlomeček času, úlet do polobdění. A náhle červen psího vína vniká do ložnice. I předměty se osamostatňují. Už je tu stůl a židle a kolem postele rozházené knížky. Včerejší noviny. Z tajemného pološera se vylupují obrysy a tvary, mizí neurčitá, lehkou bázeň vzbuzující nejasnost. Podzim. Mám ho rád. Jen pokradmu lituju odcházejícího léta s plným sluncem, které mě zahání do stínu a lesních zákoutí. Podzim vítám. Hodíme se k sobě. Nicméně čas se přehnal. Když přicházelo jarní ráno, s každým otevřením ospalých víček přibývalo světla. Příliv plodivého tepla. Léto a než jsi se vzpamatoval, je pryč. Máš ještě sílu k obdivu. Těší tě chlad. Chválíš a velebíš Boží svět a přivíráš oči v naději, že spatříš zázrak. Že si zapamatuješ odchod a příchod ročních dob a radostně se dočkáš opakování. Sen je pryč. Všechn nábytek má pevné tvary. Obrázky zírají známě a jistě ze stěn a diví se tvému úžasu. Nový den. Kousek letícího vesmírného mýjení. Svítání se proměnilo v jistotu plně nasvíceného dopoledne. Dobrý den. Dej Bůh štěstí tomu domu. Pánbůh s námi a zlý pryč.

DOC. JAN KAČER,
REŽISÉR A HEREC

HLEDÁNÍ

Kde jsou všichni
ti co žízní po pravdě –
co lační po spravedlnosti
Kde jsou tiší
co světem vládnout mají
kam zmizeli
a proč
když svět bez lásky
je potřebuje
právě teď
Řekněte mi aspoň o těch
co mají čistá srdce
a Boha vidět budou
aspoň o těch mi řekněte

KLONOVÁNÍ

U stromu vědění
číhá pokušení

Tamtamy obav
znovu tlukou
že dobrý úmysl
se opět vymkne z rukou
a že
svoji identitu
prověřit se chystá
Kentaur
zatím ještě ukryt
v stínu mýtů –

U stromu vědění
číhá pokušení
s hadím hlasem

JARMILA KONEČNÁ, ČLENKA CČSH, SPISOVATELKA

PŘÍTEL

Současnost je poněkud osamělá. Lidé se vzájemně stále více odcizují. Snad proto se často uzavírají ve svých hřejivých domovech, kde je čeká malý, ale zato věrný přítel. Je moudrý i zábavný. Vypráví jim žhavé novinky, zajímavé příběhy o nespoutané lásce i dobrodružné historky. Leckterý člověk s ním rád stráví většinu svého volného času. Nechá se jím inspirovat. Chce být jako on.

Zdá se, že je příjemný, ale má jednu špatnou vlastnost. Nutí člověka sedět. Mám takový názor, že lenost může být i nakažlivá. Diváci se čím dál méně hýbají. Nemají na to čas. Vždyt sledování pohyblivých obrázků nutí myslet, a myšlení, jak známo, bolí. Také to člověka pěkně unavuje, zvláště pokud to byla nuda. Ještě, že máme slabou paměť. Jinak bychom si zítra tu nudu zase nezapnuli.

Co je to tedy za přítele? Láká nás pít alkohol, kouřit cigarety, propaguje nevěru a vnucuje nám násilí. Radí nám, jak se chovat, co kupovat, koho volit a co si myslet. Krade nám čas, který bychom věnovali svým blízkým. Má nás rád? Přítel televizor?

Jiný přítel, ten pro mnohé zapomenutý, mu říká: „Ty svědce všeho schopný, synu dáblův, nepříteli Boží spravedlnosti, kdy už přestaneš podvracet přímé cesty Páně?“ (Sk 13:10). Slovo Boží je k němu pěkně drsné. Proč asi? Myslím si, že rozdíl mezi nimi je především v tom, že přítel Ježíš nás opravdu miluje, a dává nám jen to, co nám prospívá. Zároveň nás učí správně si vybrat i z toho, co nám podstrčí nepřítel. Kdo se dobře dívá, může přece svět vnímat světlem Božího Slova.

Problém asi nebude v té divotvorné bedně, ale v nás. Umíme si odříci nějaký ten podřadný trhák? Díváme se jen na umělecky a mravně hodnotné pořady? Dokážeme někdy ožilet svůj oblíbený seriál, a místo toho si dát tu práci, sejít se s přáteli a strávit s nimi společně příjemné chvíle?

Přátelé, zábavnější je život žít, než se na něj jen dívat skrz obrazovku. Nebudme jen diváky, ale staňme se přímými účastníky bytí. Žijme naplno s tím pravým přítelem.

ING. IVO KRAUS, PASTORAČNÍ ASISTENT CČSH, STUDENT HITS

ROZHOVOR NA CESTĚ STROMOŘADÍM

Jakou moc mají obrazy! Jednou jsem se při státním výročí díval na ohňostroj nad petřínskou strání. Do vzduchu vylétla jiskra. V určitém momentu se rozprskla. Rozlétla se z ní stovka drobných jiskřiček a ty se rozběhly po celém nebi. Připomínalo mi to situaci, která nastala ve chvíli, kdy jsme končili školu. Maturovali jsme. Dostali jsme vysvědčení a rozprchli jsme se do různých oblastí studia, praxe i bydlení.

Jednou jsem měl možnost letět letadlem z Evropy do Jižní Ameriky, z Lisabonu do Caracasu, hlavního města Venezuely. Bylo krásné počasí a výborná viditelnost. Z počátku jsme neletěli moc vysoko. Bylo možno vidět, jak z lisabonského přístavu vyplouvají lodě. Pluly různým směrem. Některé si to namířily rovnou na západ do Ameriky, jiné na sever do Anglie nebo Francie a ještě další na jih do Afriky. Každá loď při tom kreslila za sebou dlouhou bílou čáru. Tato čára svědčila o tom, kudy loď plula. Zároveň naznačovala, kam má loď zaměřeno.

Zabývám se otázkami psychologie smysluplnosti života a připadá mi, že oba obrazy vystihují to, co v této oblasti prožívám. Kolik lidí, tolik různých životních cílů, celoživotních zaměření a trajektorií. Každý směřuje za svým vlastním cílem. Ten si definuje podle svého uvážení. Máme v tom značnou míru volnosti a této svobody využíváme. Někdo víc, jiný méně. Výsledkem je nepředstavitelná pestrost – jako těch jiskřiček při ohňostroji. Jako u trajektorií hvězdiček při výbuchu rachejtle. Jako těch bílých čar na moři života.

Má smysl ptát se, co máme společného, když se tak všichni rozprskneme jako hvězdičky do všech stran světa cílových hodnot? Spojuje nás něco, i když se ubíráme každý jinam? Co měli na mysli ti antičtí filozofové, kteří hovořili o ctnostech, které jsou pro nás pro všechny znakem moudrého života? Co měl na mysli apoštol Pavel, když hovořil o víře, naději a lásce jako o projevech nadějněho směřování života?

Mám rád stromy. Dívám se tady na padesátiletou lípu. Přesněji: stojím před ní s obdivem. Je krásná. Má velice souměrnou korunu. Je zdravá, silná a košatá, jak se patří. Vítr si hraje s jejími větvíčkami. Stojí tu důstojně a tiše. Její větve se rozbíhají ze silného pně do všech stran. Z velkých větví vystupují drobnější větvíčky a z těch ještě další, menší, až po ty nejmenší. Celá koruna lípy je při tom zahalena tisíci krásně formovanými listy, že je radost na ni pohledět. A už se neptám, co mají společného. Kmen lípy mi to řekl. Proudí jím životodárná míza. Ta nejen dává život listům, ale umožňuje i větvím a větvíčkám žít. Nebýt jí, strom by uschl. Viděl jsem již i takové stromy. Míza přestala zásobovat nejen listy, ale i větve a větvíčky. Vše se změnilo.

Tu lípu tiše hladím pohledem. Děkuji jí za to, co mi řekla.

PROF. PHDr. JARO KŘIVOHLAVÝ, PSYCHOLOG A ANGLISTA

KRIZE

Byla jsem už asi jen padesát metrů od domovních dveří, když se spustil ten liják. Nebeské průduchy se naplno otevřely a vydatnou sprškou zalily celou moji bytost. Kráčím pomalu a zvolna. V mém věku nemá smysl se dávat do běhu. Stejně nestačím s dechem. Po tváři a vlasech mi stékají vydatné stružky vody. Otevírám vstupní vrata, výtah je v přízemí a ve schránce jen nějaké reklamy. Bohudík. Jen ještě chvíli a budu doma. Dneska to ale byl den.

Oběhla jsem úřady, aniž by se mi podařilo něco vyřídit. Na patě mám puchýř a v samoobsluze jsem v haldě účtenek u pokladny zapomněla osminku másla. Nemělo smysl se tam vracet, byla tam spousta lidí. Navíc mi nákupní vozík odmítl vrátit minci. Pochopitelně, že jsem tam zrovna měla desetikorunu. Mávla jsem nad tím vším rukou. Člověk se musí naučit počítat sem tam s nějakou tou ztrátou, jinak by se zbláznil.

Dům je ztichlý. Nikde nikdo. Pátek odpoledne. Všichni už vyrazili někam do přírody. Náš výtah už dávno potřebuje generálku. Mezi sedmým a osmým patrem vydává tak příšerné zvuky, že mi naskakuje husí kůže. Když v desátém patře vystupuji ven, pociťuji značnou úlevu.

Konečně budu doma. Za chvíli budou v televizi zprávy. Otočila jsem spěšně dvakrát klíčem. Tak a teď musím ještě dveře zlehka přitáhnout k sobě a maličko pootočit klíčem.

V poslední době zámek trochu zlobí.

Co to? Dveře nepovolily. Přitáhla jsme je znovu k sobě a zase nic. Zkouším to opět.

Položila jsem tašky na zem a další pokus. Zalilo mne horko. Opatrně otáčím klíčem sem a tam. A ještě jednou, snad naposled. Nic.

Je mi z toho pěkně zle. Najednou se cítím stará, opuštěná, slabá, bezradná a hloupá. K tomu všemu nemám u sebe ani dost peněz. Jsem vyděšená a mám vztek. Na sebe i celý svět. Zoufám si.

Měla bych si rozmyslet, co teď budu dělat. Posadila jsem se odevzdane na schody. Přála bych si, aby někdo šel kolem a pomohl mi. Na druhé straně by snad bylo lépe, kdyby mne nikdo v téhle trapné situaci neviděl. Musím vypadat příšerně. Zmoklá slepice. Mokré šaty se lepí na tělo a začínají studit. Třesu se jak ratlík rozčilením a zimou. Rozbolel mne žaludek. Mám strach, že tuhle situaci asi nezvládnou.

Složila jsem hlavu do dlaní a zavřela oči. Musím myslet na něco jiného. Přemýšlím, kolik lidí nemá kde hlavu složit. Stačí se podívat na televizi.

Bída, požáry, povodně, válka. Trochu jsem se zastyděla. Co bych asi dělala já v jejich situaci, když tady tak zbaběle fňukám u zavřených dveří? Pomalu se mi vrací síla. Moje úvahy přecházejí v modlitbu. Ne, neprosím o pomoc. Moje modlitba je hymnem díkůvzdání za to všechno, co mám. Moje srdce překypuje vděčností a rty pějí chválu.

Vzchopila jsem se. Jedny zavřené dveře přece nejsou žádný velký problém. Vstala jsem a vzala klíče do rukou. Dívám se na ně a hlavou mi blesklo poznání. Já hloupá! Vždyť jsem... skoro se to stydím vyslovit.. Pane Bože! Jak jen jsem mohla být tak roztržitá! Vždyť jsem...v tom spěchu zapomněla odemknout horní zámek! Cvak, cvak a je to! To blaho.

Jsem doma. Prožívám tu slast mnohem intenzivněji, než kdykoliv předtím.

Proč? Asi proto, že jsem o něco víc zmoudřela.

JINDŘISKA KUBÁČOVÁ, ČLENKA ČČSH, SPISOVATELKA

Marika Thustá – Baruox

ŘEČ PROSTOREM SVOBODY

K biblickému příběhu o stavbě Babylonské věže (Gen 11,1-9) sáhl J.A.Komenský ve spise „De rerum humanarum emendatione consultatio catholica“, aby vyložil mnohotvárnost člověka v proudu dějin i lidskou schopnost orientovat se v temných propastech a nalézt cestu ke světlu. Lidská schopnost vymanit se z tlaku kritické situace a získat prostor pro osvobodivé myšlení a jednání se projevuje v řeči. Jazyková komunikace, dialog, umožňuje člověku kritickou situaci rozebrat a tím objektivizovat, což je východiskem k nalezení nové cesty. V jazykové komunikaci se vyjadřuje nejvýrazněji lidská schopnost tvořivosti, a to nejen formálně, ale materiálně, jako touha člověka po důstojném životě ve svobodě.

Hledání porozumění – komunikativní kompetence – prostřednictvím dialogu nás vede k odkrytí jinak nepřístupného prostoru „komunikativního společenství“, jež Martin Buber označil „das Zwischen“. V něm se vytváří mezi partnery nová intersubjektivní vazba. Čím bezprostřednější je komunikace ve společné řeči, tím hlubší je vzájemná vazba. V lidské řeči se otvírá vnitrosvětový prostor pro moderního člověka srozumitelné a smysuplné transcendence. Ve zkušenosti vztahu já – Ty se odkrývá transcendence vůči člověku. Skrze ni se otvírá cesta pro přivlastnění transcendentního zjevení, v němž se Bůh člověka bezpodmínečně dotýká. V řeči se stává zřejmou naprostá svoboda Boha vůči člověku, avšak i relativní svoboda člověka vůči Bohu. Řeč je manifestací Ducha i ducha, neboť „Geist ist im Wort“ (Martin Buber).

Jestliže v době rozpadu antického světa stala se branou do středověkého univerza znalost latinského jazyka, nyní v údobí rozkladu novověkých států, většinou vymezených nacionální řečí, stává se schopnost verbální i nonverbální komunikace, výměna myšlenek a porozumění druhému – dveřmi do zítřejší Evropy. Svobodná řeč je schopna vytlačit všechny druhy lži a násilí. V jejím prostoru může spontánně vyrůst dynamický člověk, oproštěný od své soběstřednosti i zpupné bohorovnosti.

PROF. THDR. ZDENĚK KUČERA, FILOZOF, TEOLOG, ČLEN ČČSH

TRNOBRANÍ

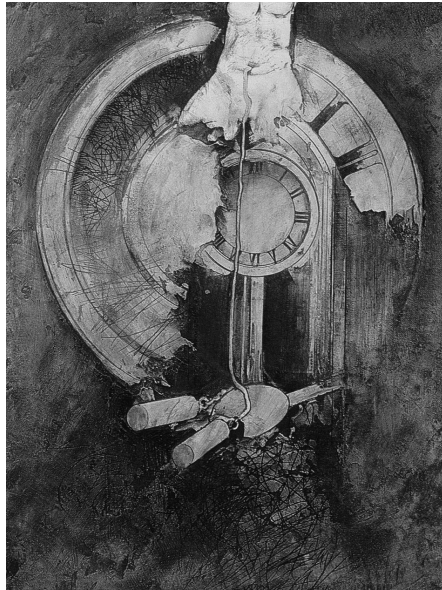
Rád bych tě přijal pod obojí způsobou
smíchem i pláčem
přestože verš můj stále
uhýbá smrti

Znamení pálí

Rád bych se už konečně snesl dolů
se snem
i v nehostinném tichu
tvé temné ruce tlukou

Chytám slunce na střípek zrcadla
a posílám ho k tvému oknu

MGR. ERWIN KUKUCZKA, FARAŘ ČČSH, SPISOVATEL, REDAKTOR

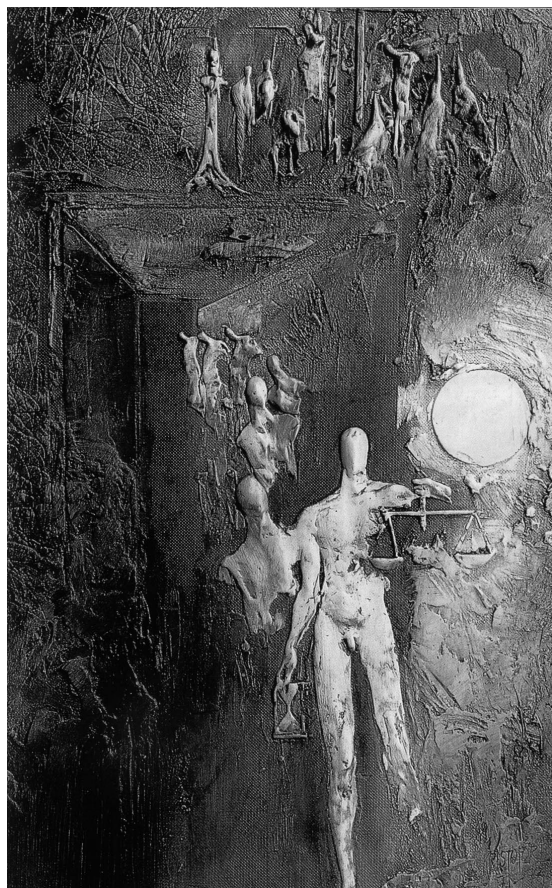
JÁ NA TO NEZAPOMENU

„Sen... sen... on to vlastně nebyl sen.“ Vy mi to určitě nebudete věřit, ale fakt se to stalo. A já na to v životě nezapomenu. Ale řekl jsem o tom Jitce. To je má starší dcera. A taky Martině. To je ta mladší. Jo, a taky jsem to řek’ můj ženě.

Stalo se tak před šesti... nebo osmi lety. Jitka tenkrát měla chalupu někde pod Ještědem. K chalupě patřila stodola. Na ni taky bylo nejvíc vidět, když si sem tam uhryzl zub času. Sem tam prkno vypadlo jen tak, samo sebou. Dokud se na to dalo sáhnout ze země, byla to brnkačka. Ale když vypadlo pár zpuchřelých prken z čelní stěny, legrace to už nebyla. A mužská část rodiny statečně přehlížela ty stále se zvětšující díry na čele pod střechou. A když už to nešlo nechat bez povšimnutí, Jarda všem sdělil, že má závratě. Láda nás informoval, celkem zbytečně, že je moc těžký. Jaromír se připravoval na obhajobu vědeckého titulu a zbytek osazenstva přísahal, že si s dřevem neví rady. Ale mezi námi – čekal jsem, až mě budou prosit. Všichni! I s Jitkou. A tak jsem je nechal vysténat. Potom jsem bez valného nadšení slíbil, že to tedy zkusím. Před odjezdem mi všichni radili, jak to mám udělat. A kde začít. A jak to nejlíp přichytit ke střešní vazbě. No a pak jsem konečně zůstal sám. A pustil jsem se s radostí do práce. Vždyť práce se dřevem mě těšila. A moc! Protože v okolí nebylo živáčka, pěkně jsem se nadřel s desetimetrovým žebřem. A když už jsem měl hotové i šablony a přiříznutá prkna, pustil jsem se do další etapy příprav. Pěkně se mi do toho nechtělo... A zbyl jsem na to sám. U cihlové podezdívky čelní stěny byla vzorně poskládaná velká kupa cihel. Celý den jsem stěhoval tu hromadu. I druhý den. Podzimní vítr hučel pod střechou stodoly. A jak by taky ne, když čela z obou stran už byla děravá jako řešeto.

A v tu chvíli se to stalo. Zastihlo mě to v hlubokém předklonu. Někdo na mě promluvil. Zůstal jsem přikován k zemi, ani jsem neotočil hlavu. Okamžitě jsem poznal hlas svého otce. V té době byl už deset let po smrti. Obešel mě závan mystické hrůzy, ale nevěděl jsem vlastně z čeho. Přísahám, že vůbec nevím, co otec říkal. Nevím, jestli jsem nepochopil, nebo neslyšel. Jestli to trvalo pár vteřin nebo minut, nevím taky. Nenapadlo mě vůbec něco říct. Nebo se jen ohlédnout, kdo mi mohl z dalekého nekonečna podat ruku. Asi hodně stísněným hlasem jsem v tom začarovaném předklonu řekl: „Nech mě ještě tady Tatí... mám spoustu rozdělané práce a chci všechno dokončit.“ Ten milý a tajemný hlas se už neozval. Ani v ten den, ani později. Vytřeštěně jsem zíral na pár cihel ve svých dlaních. Jak

dlouho, to nevím. Cítil jsem podivné svědění na zádech a husí kůže na rukou. Teprve teď jsem se zaposlouchal do hučení větru a pro tu tajemnou chvíli jsem třískl nákladem o zem. Pomalu jsem se narovnal s podivným pocitem právě absolvované cesty z neznáma. Udělal jsem pár vrávoravých kroků, to vím jistě. Pohnul jsem se z místa a v tu chvíli to nade mnou zaprašťelo; rozhučel se docela jinak vítr a na místo, kde jsem před chvílí stál, se zřítily trámy a prkna z čela pod střechou. Těch dvanáct metrů zdolaly ve vteřině a potom už jenom následovala strašná rána a mračna zvířeneho prachu. Podivné je, že si na ten pád vzpomínám i dnes docela přesně, ale něco mi v té vzpomínce chybí. Vůbec jsem se nelekl. Nevzpomínám

si ani, co jsem celý zbytek dne dělal. Přisahám, že nic nevím a všechno je pravda. A tobě, táto, děkuju za život.

Marně čekám, jestli se někdy jeho hlas ještě ozve. Chtěl bych mu toho tolik povědět. Za jeho života jsme to nějak nestihli. Když ten čas tolik letěl a tolik se toho pořád dělo...

ZDENĚK LONÍČEK, HEREC
A MODERÁTOR

DOBŘÉ SLOVO

Jsme obklopováni množstvím nových výrazů a slov. A možná ani netušíme, že jsou to pouze nová pojmenování pro dávno ověřené pravdy. Vždyť naslouchat druhému, vcítit se do jeho situace, dát mu naději dobrým slovem, či usmát se na něho, by mělo být základním přátelským znakem našeho soužití. Dnes se na tyto přirozené vazby díváme jako na něco mimořádného a nazýváme to slovem EMPATIE. Ano, ubývá naslouchání, ubývá úsměvu.

Rozhovor – DIALOG – je často veden jen formálně a profesně.

Ale nebudu kreslit svět v černých barvách. Naší potřebou a radostí je právě ono SPOLUPROŽÍVÁNÍ. A pak také vědomí, že všichni a všechno na této zemi k sobě patří. Včetně fauny i flóry. Jedni bez druhých ani nemůžeme být.

Mou profesí je divadlo. A kde jinde vést dialog s bližním, kde jinde pohladit úsměvem a přinést radost a naději?

Divadlo se stává chrámem porozumění a vzájemnosti. Povede-li se.

Ale to už je jiné téma.

Pro dobré slovo, pro vyslechnutí druhého a pro úsměv je prostor všude.

Nebojme se ho využít.

JITKA MOLAVCOVÁ, HEREČKA A ZPĚVAČKA

ŽIVÁ VODA PRO NAŠI DUŠI

Evangelní epizoda o samařské ženě ukazuje jednu ze stránek Ježíšova působení (J4,5-15). Pán Ježíš uzdravoval a kázal, ale také vedl individuální rozhovory s lidmi, s nimiž se setkával.

Ježíš stál pevně na půdě Božího království, byl narozený z Ducha. Jeho přítomnost sama působila na člověka jako duchovní světlo, které lidskou bytost uvolňuje a působí pohodu. Vedle toho byl také vnímavý a pozorný k lidem, takže dovedl vystihnout jejich vnitřní postoj a způsob myšlení. Dokázal otevřít a získat člověka pro Boží království. A v neposlední řadě Pán Ježíš uměl vytvořit výstižná podobenství, která otvírala lidem mysl a umožňovala Boží království spatřit, zahlédnout a pochopit, o co se jedná.

Co to je, Boží království – a jak se dá získat? – to je ústřední otázka Ježíšova učitelského působení. Přímá odpověď nepomůže. Je to štěstí. Je to svoboda. Je to dokonalý pocit bezpečí v Boží náruči. Je to klid, láska, mír, pohoda, vědomí věčnosti a vědomí vlastního bytí. Je to stav dokonalého naplnění a uvolnění, stav bez myšlenek, kdy mysl je jasná a vědomí neomezené.

To všechno jsou ale jenom slova, a slova na vysvětlení Božího království nestačí. Dokonce mohou být i zavádějící, mohou odradit a zmást. Proto používá Pán Ježíš metafory, podobenství, která jsou zvláště pro vnitřně prosté a duchovně zralé lidi nejlepší pomůckou pro duchovní prohlédnutí...

Člověk musí téměř stále pít. V naší civilizaci to není problém, většinou stačí otevřít ledničku, nebo kohoutek a připravit si nápoj. Naproti tomu ve starých dobách a v horkých a suchých zemích jako Palestina byla starost o vodu důležitou náplní dne. A tehdejší člověk si uvědomoval, že sotva jednou žízeň zahnal, musí myslet na to, kde a jak ji zažene příště.

Každý z nás však nemá jen fyzický hlad a žízeň. V přeneseném smyslu, ale stejně silně a naléhavě, člověk také žízní po lásce a přátelství, po uznání a po pozornosti bližních. Lidé žízní po rozhovoru a po zábavě a někteří náročnější také po slávě a moci. Ale také zde – sotva se jednou člověk napije – musí myslet na to, kde a kdy bude pít příště. Musí myslet na to, aby prameny nevyschly, aby si zdroje někdo jiný nepřivlastnil, aby včas i napříště žízeň po pozornosti a ujištění vlastní hodnoty zahnal. Veškerá činnost a veškerý shon tohoto světa je vlastně o tom – včas a co nejlépe zahnat palčivou a nepřijemnou psychickou žízeň.

V tomto přeneseném smyslu však existuje zvláštní druh vody, kterou Pán Ježíš nazývá „živá voda“. Kdo se jednou této vody napije, sám už nikdy žízní netrpí. Přímou v něm vznikne totiž pramen vody, kterou všichni lidé hledají a potřebují. Ten, kdo se napije živé vody, už nebude hledat vodu, jeho život už nebude pobíháním od pramene k prameni. On sám se stane zdrojem vody, po které všichni prahnou...

Před dvěma tisíci lety Pán Ježíš mluvil se samařskou ženou u studny a evangelista Jan pro nás tuto historku zaznamenal, a tak se stala součástí našeho Písma. Je to rozhovor o vodě ze studny, který se stočil na téma lidské žízně po uznání a potvrzení naší existence. Je to rozhovor, v němž Pán Ježíš osvětlil ženě, která na to byla duchovně připravena, co to je Boží království.

Boží království je živá voda pro naši duši. Psychická žízeň končí, když rozpoznáme podstatu naší duše. Tato podstata je láska, intenzivní a přece klidná radost a je to naše skutečné vědomí. Jsme to skutečně my, jak nás Bůh stvořil ze své vlastní podstaty. Boží království jsme my sami – osvobození od všech starostí a strachu, naplnění blažeností. Boží království je osvobozující pravda, kterou nás Kristus učí hledat a odhalit, je to pravda, již je on sám v nás.

Kristus je tedy věčné kosmické vědomí a toto vědomí, blažené vědomí vlastní existence, je v každém člověku. Každý příslušník lidského rodu na světě je nenahraditelný originál Boží tvorby a střed vesmíru – a současně jsme v naší nejhlubší duševní podstatě totožní – jsme více než bratři a sestry a Bůh je víc než náš Otec – jsme prostě jedné podstaty.

MGR. MIROSLAV
NYTRA, ČLEN ČČSH

NAŠE „JÁ“ HLEDÁ BOŽÍ „TY“ A JE TÍMTO TY ZÁROVEŇ HLEDÁNO.

Filosof Milan Machovec se ptá: „Čím bývá a čím vším může být člověk člověku...“ a odpovídá: „...potřebuji dialog, potřebuji zažívat, jak jsou lidé lidsky zformovaní, abych srovnáním a konfrontací relativně korigoval omyly a jednostrannosti své cesty.“

Dokážeme-li vést dialog, je nám umožněno prožít něco jiného než pouze svůj osud. Podílíme se na příběhu bližního, nasloucháme mu.

Mezi mnou a tebou se zakládá vztah, který je „otevřením dimenze výšky“. Jeden ve druhém odhalujeme „osobní lidství“, vychutnáváme jeho barvy a vůně, celistvost bytosti, závan harmonie vnitřních sfér. Jde o existenciální kontakt, otevíráme jeden druhému hlubiny své existence, zažíváme horizont spolubytí, spolupobývání. To cenné, specificky lidské tkví v tom, že aktivita může být na obou stranách. Gejzíry nápadů se vzájemně umocňují.

V důležitých životních okamžicích otevíráme své srdce bližnímu. V dialogu na své lidské cestě sdělujeme vlastní obavy, existenciální úzkosti, strach a na druhé straně zase vzápětí očekávání, doufání.

V rozhovoru s druhým se pokoušíme zachovat rovnováhu. Nemůže se „vylévat“, vydávat jen jeden, ale měli by tak činit oba účastníci dialogu. Magická síla slova je vede, jemně oscilují. Formulují myšlenky jeden pro druhého i pro sebe sama tak, jak by to o samotě nedokázal žádný z nich. Vzájemně se inspirují, hledají odezvu svého vnitřního dění.

Smyslem dialogu se celý život zabýval i filosof Martin Buber. Ve své knize „Já“ a „Ty“ výsledky svého přemítání na dané téma shrnul. Vědomě zde opouští cestu mystiky a volí cestu dialogu. Místo podstatného jména Bůh tento originální myslitel používá zájmeno „Ty“. Bůh je neutrální slovo, pojem, šifra, heslo. Koš na odhazování našich nedokonalých představ. Ve slově Bůh ale už můžeme vnímat oslovení „Otče“, vokativ, zaznívá tu ono plně vnímané „Ty“ osobního vztahu.

Jak nám jmenovaný myslitel naznačuje, hledáme živou vodu dialogu s Bohem. Bez Boha je každý člověk jenom tvorem biologickým, bloudí světem podobně jako Kain.

Bůh nás oslovuje, vztahuje se k nám, sestupuje k nám, volá nás k plnohodnotnému partnerství, nikoliv partnerství ve zplošťujícím a zdiskreditovaném smyslu. Dialog s Bohem je milostí, je něčím nesmírně cenným, čemu nemůžeme dávat nějakou levnou nálepku.

Obracíme se k Hospodinu, ale bez myšlenky na Krista je pro nás

Stvořitel někdy možná příliš abstraktní. S živým přítomným Kristem často hovoříme, předkládáme mu své problémy.

Mohli bychom to formulovat ještě jinak. V Božím „Ty“ je přítomen ještě zprostředkovatel Kristus, skrze něhož se vztahujeme ke Stvořiteli, jak to měl na mysli Martin Buber.

Bůh nám naslouchá, dostáváme ovšem hodně zašifrované odpovědi. Věci se nám vyjeví v podobě snu nebo setkání, vynoří se nenadálá situace, která čeká na naše řešení, hodnotové postoje. S nějakým problémem nedokážeme pohnout a najednou se v naší mysli vynoří překvapivé řešení.

Naše první ranní myšlenka při každém probouzení by měla patřit dialogu s Bohem, živou vodu dialogu s Bohem potřebujeme.

Naše „Já“ hledá Boží „Ty“ a je tímto Ty zároveň hledáno.

PHDr. OLGA NYTROVÁ, ČLENKA CČSH, SPISOVATELKA

SOUSED

Zvonky pro štěstí zpívají. Pod stromeček se sypou poslední drobtý dárků. Rachotí penězi promazaná soukolí vánoc. Tichý hlas Toho, který přišel, aby nikdo nezahynul, ale měl život věčný, není slyšet. Starý rok se uzavírá, myslíme na nové úkoly, cíle, termíny, upomínky, připomínky vzkazy, doporučení co udělat, co neudělat, jak obstát. Osedlat čas, okovat budoucnost pro širokou a přehlednou cestu. Co víme o časech? Přítomnost je nekonečně malý okamžik mezi minulostí a budoucností – neviditelná polopřímka všeho pozemského.

Svatvečer se blýská vánočními okny a sněhem. Vše na svém místě: kapr a salát v lednici, džbánek na polici, rozečtená kniha, židle u stolu, dárky... za oknem večer, hvězdy na nebi.

Naproti zemřel soused, den před vánocemi. Našli ho, seděl mrtev za stolem, v ruce tužku, na stole otevřený zápisník s rozepsanou větou. Je prázdné, nedokončeno. Nerozbalené dárky, nedočtená kniha, opuštěný džbánek, prázdné místo u stolu, vystydlé jídlo.

Vídal jsem ho na zahradě, pilně pracoval na svém pěkném domku, chodil kolem nás s džbánečkem pro pivo. Občas jsme se spolu zastavili na kus řeči, o dětech, o počasí, o drahotě, tak jak se řečí dějí, jen tak pro chvilku, aby řeč nestála. Příliš jsem ho neznal, a už nepoznám, mohu jen litovat promarněné chvíle, ztracené v nenávratnu. Rozhovor, který se neuskutečnil. Jakou měl cenu?

Neradi mluvíme a píšeme o smrti, i to »mrtev« se mi psalo těžce jaksi jakoby to bylo nepatřičné, neslušné slovo. Smrt – úder kladiva do kovadliny, slovo stejně tvrdé a nečekané jako smrt sama. Odejdemo, zesneme, zvěčníme, opustíme, vydechneme naposled, odebereme se na věčnost. Umíráme ve skrytu nemocnic, hospiců, tak nějak napůl neviditelně, jakoby ani smrti nebylo a byl to jenom omyl, nedopatření. Odháníme ji od sebe, vždyť ruší naše plány, ale Ona je tady, na zemi. Zapírat konečnost života znamená zavírat oči před posledním krokem do hlubiny, který jednou uděláme.

Co nás zachrání před propastí? Nemyslet, skrýt ji za zdi krematorií, pohřbít hluboko v odlehlém místě zapomnění? Nevím, kdy pro mne, tebe, nás všechny, skončí pozemská doba zaslíbení a naděje. Nečekejme, hle-

dejme, překročme pochybnosti a nedověru, dokud trvá čas daru milosti, pro nás, i pro svědectví světu.

Nad posledním pozemským dějstvím se zavírá zem. Slzy, černé šaty, studí upřímné soustrasti, zvlhlé kapesníky v rukou... Mrazí mě představa, že by to byl absolutní konec všeho.

ING. JAN PACOVSKÝ

STRACH

Od té doby co jsem se
do tebe zamilovala
mám strach
že tě navždy ztratím
Tam venku čeká tolik pastí
nástrah a nebezpečí
Taky jedna dáma s kosou

Ten strach mě tíží na ramenou
jako tížila Atlase nebeská klenba
a nikde v dohledu žádný Hérakles
který by mi ulehčil

Chtěla bych tě schovat
hřát v dlaních jako holé ptáče
Chtěla bych tě chránit v náručí
jako matka dítě
Chtěla bych tě obklopit bodyguardy
jako důležitou osobnost
Chtěla bych tě ukrýt do trezoru
jako vzácný diamant
a zavřít na tisíc západů

Vím ale že tě to neochrání
Ta tajemná paní prochází i zdí
protáhne se skulinkami zámky
ani zaklínadla jí v tom nezabrání

Až s ní jednou doufám za dlouho
budeš mít schůzku
ať si mě vezme před tebou
Nebo si přeji
a moc se za to stydím
ať tě už neznám
nebo tě hodně nenávidím

KVĚTOSLAVA SALMONOVÁ, BÁSNÍŘKA

MÍSTO NA SRDCI

Na co ty mámy rodí v bolestech, na co se těch devět měsíců zběsile těší? Cítí už v rukou sametové tělíčko svého mimina, které je jen a jen jejich. Medový pocit při představě tulení a mazlení. Na co máma vyrábí mléko pro bytost nevýslovně sladounkou, která už je dlouho součástí jejího těla, která s ním spí, chodí i rozmlouvá? Na co vybírá kočárek, šatičky, štrikuje čepečky, studuje knihy o malých človíčkách, k čemu se tak nadšeně připravuje, čeká na zázračnou chvíli, kdy dostane drobečka do rukou a přitiskne ho na srdce? Kde je ten chrám, který spolu vystaví? O těchto chvílích a měsících je toho hodně napsáno i pověděno, dávají se rady, ale nejhustěji napsané řádky by měly být určeny pro dobu, kdy se začíná bojovat o charakter malého človíčka, o jeho citovou schopnost, o jeho svědomí.

Ale jakákoli poučení jsou nedostatečná. Způsob, jakým se docílí toho, aby se dítě neodtrhávalo od matčina srdce, aby potom „neodpadlo“ docela,

aby dokonce to důležité místo nepošlapalo, ten málokdo dosud vynalezl. Jinak se připravte, vy ženy, co se těšíte na dobu, kdy vám ten „váš“ nebo ta „váše“ splatí tu dřinu při jejich výchově, že musíte počítat s krutým zklamáním. Ve velké většině. Vy to nemůžete pochopit, protože jste zaskočený, těšily jste se na krásnou rodinnou pohodu. S klidnou myslí použijete vaši drahocennost do světa a čekáte pozdravy na lístku nebo telefonem, jistý si, že na víkend přijede drahá návštěva, připravujete sváteční jídlo pro toho, komu se po vás stýskalo. Prožíváte dopředu stisk ze společného objetí, který bude vřelý, nejen aby se neřeklo.

Představujete si, jak potomek bude nerad odjíždět, že se vám dostane i pohlazení, snad i pomazlení i skutečného zájmu o vaše stárnutí.

A všechno bude možná jinak. Většinou. Psaníčka chodit nebudou, telefon oněmí, vaše nemoc, nedej Bože, bude to „dítě“ obtěžovat. Protože nyní existuje takováto filoso-

fie těch mladších: každý ať se postará sám o sebe. Jak mladý, tak starý. A kdo si všimne bolesti mámy a táty, duševní i fyzické? S tím se přece musejí vypořádat oni sami. My mladí, nebo mladší, už máme svou rodinu, musíme vydělávat, na pěstouny není čas. Jistě, „Dědovu mísu“ známe, ale na to, až budem staří, je čas. A taky potřebujem někde bydlet. Na byt nemáme peníze, čekáme tedy porozumění, až vás povezem do domova důchodců. Ta práce, než jsme takový podnik sehnali! Za našetřené peníze pro nás předem děkujeme. Do hrobu si je přece nevezmete. A nečekejte, že budeme za vámi jezdit, nejsou peníze na benzín a máme už svou chalupu a zahradu, musíme se starat. Vzáít vás občas s sebou? Cesta do „DOMOVA“ je daleká, není čas. Hlavně že máte střechu nad hlavou, že se najíte a vyspíte. Pochopte to už konečně!

A máma, co tiskla své sametové nemluvně na srdce, tiskne na totéž místo už jen fotografie. TAK TOHLE STVOŘITEL CHTĚL? Lidé, ještě živí, dělejte proti tomu něco! Nikdo z nás s těmi osiřelými necítí? Máte přece taky děti, taky krvavě pláčete a vy, co jste výjimky, probudte v SOBĚ soucit! Zakřičte do světa: TAKHLE JE TO ŠPATNĚ! Brzy se bude účtovat!

LUBA SKOŘEPOVÁ, HEREČKA A SPISOVATELKA,
JEDNA Z TĚCH, KTERÝM BYLO TOTO „ŠTĚSTÍ“ ODEPŘENO.

POMOC Z NEBE

V době druhé světové války bydlela moje babička s dědečkem, mojí mámou a jejím o dva roky mladším bratrem v Nových Vysočanech. V těch dobách se často ozývala siréna, ohlašující letecký nálet. Lidé museli spěchat do nejbližšího krytu. Babička byla mladá a lehkomyšlná, děti malé. Dědeček melouchařil jako malíř pokojů, takže s nimi bývala často sama.

A tak když jednou zase začala siréna ječet, babička nedbala, neboť zrovna něco dovařovala na kamnech, a poslala děti napřed, do nejbližšího krytu u školy. Byly tam totiž kryty dva, druhý byl na Balkáně.

Babička ve spěchu dovařila oběd a najednou jí děsivé ticho kolem zvěstovalo, že je v celém domě sama. V tu chvíli se ozval hukot bombardérů a ona věděla, že už to nikam nestihne. Když posléze siréna oznámila konec náletu, vyběhla bosa z domu a hnala se do krytu u školy za svými dětmi. Ještě po letech mi říkala, jak se tehdy brodila střepy a bylo jí to jedno a jako zázrakem si nohy neporanila.

Zděšení lidé, které potkávala, na ni volali: „Paní, kam se ženete, kryt u školy dostal zásah! Nechoďte tam!“ Šokovaná babička pokračovala v běhu. Odmítala věřit a cestou drmolila jektajícími zuby slova modlitby a nabízela tomu nahoře za spásu dětí svůj život. A Bohu se jí asi zželelo, neboť jí do cesty přivedl souseda z domu. „Jára s Mílou jsou v pořádku, Milko. Voni se do toho krytu u školy už nedostali, že byl plnej. Určitě už je máš doma!“

To shledání zůstalo nejkrásnějším okamžikem jejího života. A od té doby nepřestala nikdy věřit, že tam nahoře jí někdo drží palce.

JAROSLAVA SVOBODOVÁ, PUBLICISTKA

SVOBODA OPROŠTĚNÍ

Po pádu starého režimu můžeme žít „konečně“ svobodně. Jedni mají příležitost ukázat, co v nich je, co dokáží, jak jsou schopní. Ti druzí přicházejí o zaměstnání, přístřeší i naděje.

Chamtivost je dnes charakteristickou vlastností a to mnohdy i u člověka inteligentního a je s podivem, že nezřídka, žel, i člověka duchovního.

Nedávno prošlo tiskem: „Kdybychom sebrali peníze, které se utrácí za odtučňovací kúry, za léčení nemocí z nadměrného pití a jídla, získali bychom prostředky k nasycení hladovějících na celém světě.“

Jsme lačni hmotných statků, stále se ocitáme v pokušení chamtivosti. Jsme nemocní ve své posedlosti chamtivostí.

Ježíš řekl: „Jestliže jste nebyli věrní v nespravedlivém mamonu, kdo vám svěří pravé bohatství?“

Až přijde hodina pravdy a účtování, čím se vykážeme? Lehce se hovoří o duchovní chudobě, pokud sami nic nepostrádáme. Snadno se nám zbožně mluví, když máme střechu nad hlavou, plnou lednici a tučné konto. Chudoba znamená dobrovolné přijetí určitého omezení.

Je-li pravda a ona to pravda je, že láska je naplněním zákona, potom taková láska musí proniknout i do mého života. Pokušení chamtivosti je mnohem nebezpečnější, než se nám zdá. Než si vůbec připouštíme. Je totiž podceňováno. Toto pokušení rozsívá v našich duších zkázu.

Snažme se tedy pochopit, proč je kontemplativní život neoddělitelný od chudoby, skromnosti a pokory.

Není možné dospět k důvěrnému vztahu s Ježíšem bez odstupu od věcí. K této svobodě vztahu patří oproštění od touhy po majetku. Nelze k ní dospět naráz. Ale je důležité o ni prosit a mít ji stále na mysli.

Prosme tedy o svobodu a oproštění od chamtivosti, od přílišné touhy po majetku. Ježíš nám pomůže a bude-li třeba, vykoná zázrak v naší slabé a malomyslné duši.

MGR. PETRA ŠÁCHOVÁ, FARÁŘKA, VEDOU-
CÍ TAJEMNICE DR CČSH

ČEKÁME NA RUCE

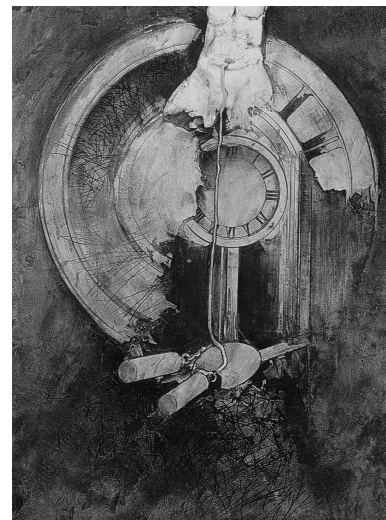
Rozpadlý špínou
špínou která se vrší staletí
i když vy mi to nevěříte
protože vypadám dobře
teda dobře na to
jak žiju
Zoufalství ve mně
není vepsáno tak
hluboko jako
v některých jiných
tvářích do kterých
mi nic není
Vlastně nikomu není
nic do nikoho
zaháníme každého
„Né nic mi není“
a pak se svjííme
a čekáme na ruce
Vytvořme krásný
řetěz z upřímných slz

TVOJE RÁNO

Ráno kdy doufáš
ráno kdy nevíš
ráno kdy se to všechno
může zase posrat
Další z tvých mnoha rán
nenávidíš se
bojíš se jich
víš že to může přinést
hrůzu
Nechceš trpět
rána mockrát přinesla
utrpení
ale jedna věc je důležitá –
že to ráno je

OTA ŠEVČÍK, BÁSNÍK, ČLEN CČSH

ROZHOVOR NA CESTĚ

Dobrý rozhovor je, žel, vzácností. Mnohé rozhovory spočívají v tom, že si jen prostě něco sdělujeme, aniž bychom o tom zahájili vážnou výměnu názorů. Mluvení dělá lidem dobře. Především tehdy, když mohou mluvit sami. Má-li vzniknout nějaký společný útvar, při němž se oba partneři dostanou ke slovu, je třeba dbát na tuto zásadu:

Při naslouchání mít skutečně dobrou vůli, chtít porozumět tomu, co je řečeno a při hovoru stát o to, aby mi ostatní skutečně porozuměli. Největší umění, myslím, je umění naslouchat. Při tom bych se měl bez předpojatosti ponořit do pocitů a myšlenek svého protějšku a dát se jimi ovlivnit. Chci-li odpovědět na to, co bylo řečeno a stojím-li o to, aby mě ten druhý pochopil, měl bych se nejdříve přesvědčit o tom, že je k tomu ochotný a že to, co se chystám říci, se skutečně týká předmětu našeho rozhovoru. Vždycky

bychom se měli vyjadřovat krátce a výstižně. Neustále bychom se měli přesvědčovat, že nás náš protějšek dokáže sledovat a že nás sledovat chce.

Zachování rovnováhy mezi dáváním a přijímáním není jenom tajemstvím zdařilých rozhovorů!

MGR. JOSEF ŠPAK, EMERITNÍ
PATRIARCHA ČČSH

DIALOG JE SLOVO DO PRANICE, OPRAVDU

Dialogem, o nějž jde, existuje lidské společenství, které odráží svět. V snad neohraničeném světě a vesmíru lidé vytvořili svět vlastní, založený na poutu slova (řecky logos). Má zákonitosti, podobné mezi lidmi i v přírodě živé i neživé. Především pohyb, který vidíme kolem nás a v nás, je i principem dialogu a to pohyb (jak dialektické), který trvá. Pohyb zde je pohybem myšlenek a slov mezi mnoha lidmi. Neprobíhá v totalitě samoty jedince, kde není nikdo další a žádné odkud a kam pohybu, v totalitě společenské, kde stojí jeden monarcha proti všem, ovládaným jednou pravou ideou, v totalitě fundamentalismu, ignorujícího pluralitu lidského faktoru, právě skrz který promlouvá jedno v monoteistických náboženstvích a v kontemplaci, kde jsou prožitky vnitřní, nepřenosné a nesdělitelné a slovo váhu takových stavů neunes. Z definice jde v dialogu o minimálně dvě slova, názory, které se konfrontují. Je odlišný od konverzace. Ta může být nezávazným krácením času. Už si někdo rozmarně krátil čas dialogem? Od něj čekáme víc – angažovanost a duchapřítomnost. Vyžaduje střet, zápas, vítězství či prohru a je tak podobný sportu. Zápasník, jenž chce vyhrát, nutně potřebuje protivníka – prostředek k dosažení cíle. Ale naštěstí je štěstěna vrtkavá a přes mnohá vítězství a prohry si zápasník uvědomí, že i on slouží jako prostředek k cíli svého protivníka. Olympijské heslo říká, že není důležité vyhrát, ale zúčastnit se. Tedy nejde o výhru či prohru, ale o to, že jen skrz obě se zúčastní to jedno, co dává oběma smysl – to důležité. Co je cílem dialogu? Přesvědčit někoho o pravdě, kterou máme a on ne? Získat vědomost, kterou nemáme? Dialog není ani věcný, nejde v něm jen o to, mít informace. Míří dál. Tím dál je pravda, teprve která může být měřítkem informace – její pravdivosti. Ale není cílem ve smyslu konec. Dialog nemá konec, jeho výsledkem je jeho další pokračování. Koncem je osamění, opuštění dialektičnosti a definitivnost výsledku.

V dialogu jde o pravdu, kterou však nelze mít. Ten, kdo má pravdu, je jedinec a má ji vlastní, jedinou a jedine pro sebe. Je absolutní. A kdo ji má, nevstupuje do dialogu. Taková nesdělitelná pravda nejde společně sdílet. Je mimo slovo. A slovo dělá muže. A jeho žebro ženu. O ní platí – kdo ví, nemluví. Sofista, osvícený mistr či misionář se s vámi nebude bavit. Nejste na jeho úrovni a abyste byli, poradí vám jak na to, (pro)dá vám správnou metodu a techniku. A zbytek závisí na vás, prostě v tom vám nikdo nepomůže. Pokud je pravda jen jedna (taková pravda musí být jediná, ostatní je lež), pak je to konkurenční záležitost a nelze ji dát, spíš vyměnit třeba

za nějakou další pravdu. Cože? Když je pravda jen jediná, tak ji nelze vyměnit za jinou, ale za něco jiného než je pravda, např. za peníze. Pravda dialogu není nahlédnuta v kontemplativním tichu, věčná a neomylná, ale ji tou, která se odehrává jen v pluralitě mýlících se lidských bytostí, v jejich vzájemné konfrontaci a nepřečká trvání dialogu. Není to zboží s prodloženou trvanlivostí. Uskutečňuje tím, že se ukazuje a zase ztrácí, tím, že řečník vyhrává a prohrává, triumfuje a ztrapňuje se. Její zrození je vtělení pravdy věčné (logos) skrze člověka na svět. Dialekticky se však stává pravdou jedinou a absolutní, v okamžiku, kdy jeden autor o ní píše v článku. Pokud však krátký článek, vzniklý angažovaností, vzbudí angažovanost čtenářovu a vzbudí jeho protireakci, pokud se stane článek článkem v řetězci replik dialogu, bude mít zase relativní pravdu. Jaká je vůbec pravda? Zatím víme, že jednou časná a pluralitní, jednou věčná a jediná – je v dialogu sama se sebou... a s mámi.

MGR. MARIAN ŠPRTA, ČLEN CČSH, PEDAGOG

Zdeněk Hajný – Cesta přesabu 88

OTAZNÍKY

Zda máš i ty na dně duše otazníky?
Máš tolik otazníků jako spodních vod?
Slzy nevyplakané.
Slova nevyřčená a nevyslyšená.
Jsou bezeslovná vyznání.
Konečky myšlenek.
Sahám až do snu!
Až do snu sahám, který trvá a zůstává.
Byť údajně snad bdíme.

UMRAVNŮVÁNÍ

Rádi káráme, napomínáme.
Unie neslušného já a pokrytecké pravdy.
Vyčerpává nás to. Vysiluje...
Jsme opotřebovaní egoismem,
který vidíme kolem sebe.
A srdíčko vynechává, bortí se,
Přitom jediný azyl je mé vlastní pokání.

SOBECTVÍ

Když sněží vločky nenávisti
vsněží se tiše.
A potom jich je plné srdce.
Sobectví přebarvuje a nakonec i hledá
svatá slova,
slova o lidství a kolektivu,
komunitě, bratrství či přátelství.
A srdce mrzne ve sněhu,
bez harmonie a ladu v led.
A pak krystalky jak dvojlomný vápenec
kouzlí delirium.

MGR. MICHAEL ŠTOJDL
FARÁŘ CČSH, VÝTVARNÍK A BÁSNÍK

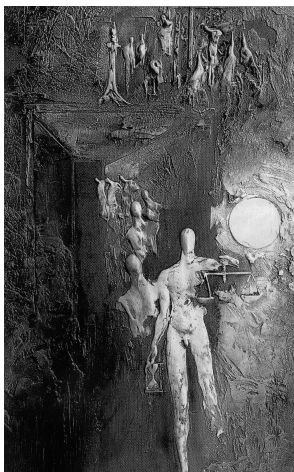
STMÍVÁNÍ

A kolem ticha bzíknou, než v něm strnem,
komáři jako křížky kolem not.
Zadní voj mračen, přes krev, návětrnem
pomalu ustupuje do temnot.
Je čas, je čas jít chytat zlatou rybku
čeřenem nachystaným pro bohy.
A slunce – žhavá skvrnka od polibku
tkví na večerní šjí oblohy.
Už jenom svého stínu dub se drží.
Už propadá se oblak pod hejny.
A – průrvy v něze – zejí klíny strží.

A my už nejsme...

Svět je lhostejný,
jen paměť ozvěny bdí v skalní škvíře
a chvílemi, když uši zvedne les,
po naší stopě s citem začenichá zvíře,
které jsme vyprostili ze želez.

JANA ŠTROBLOVÁ, BÁSNÍŘKA, SPISOVATELKA A PŘEKLADATELKA

PŘEMYŠLENÍ TAKÉ ADVENTNÍ

Přiznám se, že často vidím chyby nejprve u druhých a potom u sebe. Popová zpěvačka, která se v minulosti proslavila jedinou písničkou se slavným zpěvákem a lidi tak, myslím, opravdu potěšila, tvrdí, jak léta tvrdě pracuje. Nepochybuji o tom, ale výsledkem jsou jen nevýrazné třetířadé plívy. My teologové dokážeme také tvrdě pracovat, scházet se i na mezinárodních úrovních na konferencích a jiných setkáních, která obvykle končí únavou až vyčerpáním jejich účastníků, kteří, když se rozcházejí, říkají, že tvrdě pracovali; výsledkem jsou stohy dokumentů, rozeslaného papíru, který buď hned nebo o něco později projde skartovačkou a děti mají potřebné kilogramy do soutěže sběru. Někdy ve své práci připravuji projekty, z nichž vyvstává to, čemu pracovníě říkáme akce, u nichž jedním z kritérií úspěchu je počet přítomných osobností politického a kulturního života a já v této souvislosti a budete se mi – a patří mi to – smát, zcela vážně přemýšlím, aby věnec, který společně někam položíme, nebyl větší a košatější, než květinová kompozice, kterou nechá přivést významný politik. A tak se sám sebe ptám, zda podobnými aktivitami, které stojí peníze, ale ještě daleko dražší čas, čas také mně daný, nemařím a zda není hluchou chvílí „ze zorného úhlu věčnosti“.

Středověcí malíři i ortodoxní ikonopisci malovali nebe ne modře, ale zlatě. Uváděli tak do souvislosti malované dějství na zemi s věčností. Jen lidská činnost, která je s věčností v souladu, je druhým lidem ku prospěchu, a tedy ku prospěchu i nám, protože tak nežijeme marný život. Když v biblickém příběhu přichází k Ježíšovi všeobecně známý mládenec a ptá se: „Co mám dělat, abych měl podíl na věčném životě?“, má právě toto na mysli. Ježíš mu neodpovídá žádnou „duchovní“ hantýrkou a nepouští se do líbivé „teologické“ ekvilibristiky, ale říká mu pouze „Miluj bližního...“ a konkretizuje to na – v dnešní postmoderní době vysmívaném – Desateru. A to ještě na jeho druhé části, zabývající se lidskými vztahy. V tom, co děláme „z pozice věčnosti“, máme vždy na mysli druhé lidi, chceme pro bližní být požehnáním, usilovat o odstranění nebo zmenšení bolestí světa, být jim radostí a nadějí, ať už působíme v oblasti kulturní, náboženské, ekonomické nebo kdekoli jinde.

Chcete konkrétní jednoduchý příklad z každodenního života, z něhož je zřejmé, že někdo někdy nemyslel na lidi? Jsou to třeba desítky let v Praze výborně fungující tramvaje, ale běda, když jste „handicapován“ vyvrtnutým kotníkem, jste nemocný, nebo neřku-li starý. Nenastoupíte, schody jsou

příliš vysoké. Nebo jsme-li už u naší městské dopravy – metro. Koncem osmdesátých let jsem měl v Praze zcestovalé Američany, kteří byli zcela fascinováni extrémně rychlými eskalátory, říkali, že jsou nejrychlejší ze všech, které ve světových metropolích použili a zaujala je i absence výtahů pro seniory a nemocné. Víím, že se to již zlepšilo.

Společensky smysluplná práce, jejíž východisko je ve věčnosti, se odhaluje v jiném biblickém příběhu o fíkovníku. Ježíš s učedníky přichází ke stromu, s nímž bylo, viděno očima světa – všechno v pořádku. Nesl plody ve svém vegetačním období. Boží Syn není spokojen, přestože fíkovník splnil požadavky časné a přirozené, chce více. Příběh nás upozorňuje, že přirozená možnost je pro člověka málo, že může přesahovat k věčnému cíli i a právě ve dnech časnosti. Přesah dává plnost, radost a uspokojení. Příběh o stromu též naznačuje, že „přirozenými“ dobrými skutky může i být lemována brána do pekel. Generace odnepaměti provází otázka po smyslu života i přemýšlení o jeho pravdivém naplňování. Provází i mě a jak stárnu, den ode dne více. Někdy je ten, vpravdě tichý hlas někde uvnitř přehlušen „lomozem“ světa. Ale vrací se. K vám také? Krásné Vánoce.

ThDr. JIŘÍ VANÍČEK, FARÁŘ ČČSH

CELÝ ŽIVOT KRÁČÍM ZA TAJEMSTVÍM,

za světlem, které svítí za horizontem na mých obrazech.

Běžel jsem v kamenité poušti ve Španělsku, abych hledal tajemství dále. Našel jsem ale jen další duny a kamenité valy. Vystoupal jsem v Řecku na Olymp, abych se poradil s Bohy. Našel jsem tam jen desítky kamenů a dálky utápějící se ve smogu.

Plul jsem na moři k ostrovům, abych hledal odpovědi ve vodách, které jsou na planetě od nepaměti. Vlny tříštící se o skaliska se vysmívaly mé pošetilosti. Létal jsem na rogallu, abych byl blíž nebi, oblakům a bílým ptákům. Pátral jsem po andělech...

S léty a věkem jsem se jal hledat odpovědi ve svém srdci. S ranním svítáním ke mně přilétaly múzy a tajemné nebeské bytosti, aby mě vedly k poznání, aby mi ukazovaly Cestu.

Ano, dnes víím, že jsem na Cestě.

Kráčím se svou paletou, štětcí, plátny ke „svému cíli“!

ANTONÍN VOJTEK, MALÍŘ A GRAFIK

OKOTĚŠINKA

Zmáčenou oblohou prorůstá mříž lesklých paprsků nízkého slunce. V ní poskakují kapky deště jako pavouci při lovu zlatých mušek.

Písek přesýpacích hodin zvolna stoupá vzhůru. Snímám s ramene žebřík a opírám jej o vítězný oblouk duhy. Utrhnu uplakanou růži. Balím ji do šátku z hedvábné mlhy a ukládám do torny.

Písek se prudce zvedá. Sluneční svit se přelévá do antivazebných orbitalů. Vítr se svůjí v bláznivých silokřivkách. Vybledlí havrani trhají mračky na kusy.

Princezna z hvězd kráčí mi vstříc. Otevřu tornu a podám jí orosenou růži. Přivoní. Okvětní lístek jí uvízne mezi rty.

Obejmu ji.

Její vlasy voní růžovou vůní.

Její ústa chutnají růžovou chutí.

Její prsty bodají růžovými trny.

Nad obzorem vycházejí oči plné okotěšinek. Jejich řasy přiklápějí oblohu lehounkou mříží, v níž poskakují kapičky rudého deště jako pavouci při lovu much.

Ing. ZDENĚK WAGNER, VĚDECKÝ PRACOVNÍK

ŽEBŘÍK DO NEBE

„ON NÁS POTĚŠUJE V KAŽDÉM SOUŽENÍ, ABYCHOM I MY MOHLI TĚŠIT TY, KTEŘÍ JSOU V JAKÉKOLIV TÍSNI, TOU ÚTĚCHOU, JAKÉ SE NÁM SAMÝM DOSTÁVÁ OD BOHA. JAKO NA NÁS V HOJNOSTI PŘICHÁZEJÍ UTRPENÍ KRISTOVA, TAK NA NÁS SKRZE KRISTA PŘICHÁZÍ V HOJNOSTI I ÚTĚCHA.“ 2KOR. 1,4-5

Milí přátelé,

dopis, který budete číst, ať je Vám posilou v nelehkých životních situacích. Když jsem vstupovala do služby přímluvkyně za náš sbor, vzala jsem na sebe břemena druhých lidí. Jejich starosti a bolesti jsem začala pravidelně přinášet Bohu. Je to služba v ústraní a tichosti. Není vždy lehké v ní stát, ale naplňuje můj život radostí a vědomím, že v modlitbách může být člověk užitečný. Zažívám radost z vyslyšených modliteb. Poznávám tak, co znamená modlit se dlouhodobě za nemocné. Víím, že modlit se podle Boží vůle není jednoduché. Modlitbě se člověk musí učit.

Ráda bych pomohla modlitbou druhému člověku tak, aby jeho problémy a bolesti byly vyřešeny co nejdříve a pokud možno k jeho spokojenosti. V jednom období mé služby jsem toužila po takovém žebříku do nebe, jaký viděl ve snu Jákob. Lidi, které nosím v modlitbách, bych vzala do náruče a vystoupila po žebříku až k samotnému Bohu. Poprosila bych ho, aby vyřešil záležitosti, které je tíží, co nejrychleji. Brzy jsem však pochopila, že tato cesta by nebyla správná. Když se ohlédnu zpět na velmi těžké období v mém životě – několik let jsem trpěla velkými bolestmi páteře – vím, že mě Bůh měl ve své „škole“. Učila jsem se u Něho velmi užitečné věci: usilovně Ho hledat. Učila jsem se s Ním rozmlouvat. Učila jsem se být trpělivá, poznávala jsem, co to znamená věřit Bohu a lidem kolem mne. Bylo to nesmírně těžké období mého života. A podobalo se putování izraelského lidu pouští. Ale i na cestě pouští přicházela pomoc a povzbuzení. Pán mi dal lidi, kteří tou nelehkou cestou šli se mnou. Stali se mi pomocí, nadějí, posilou a radostí na každý den. Začala jsem rozeznávat Boží jednání ve svém životě. Hlavně jsem se učila poznávat Boha samotného v Ježši Kristu a Jeho velkou lásku ke mně. Když skončilo několikaleté Boží „vyučování“, on se ke mně přiznal. Proto mne uzdravil z velkých bolestí, abych mohla modlitbou a svou zkušeností sloužit druhým lidem. Tenkrát, v těžkých chvílích, jsem se často ptala sama sebe i Pána, jaký smysl má tak velké utrpení a proč ho musím prožívat zrovna já. Nakonec jsem ke svému utrpení řekla ANO. Pane, já ho přijímám. Dnes jsou pro mne tyto zkušenosti doslova požehnáním. Jsem si jistá, že mě už tehdy Bůh připravoval na službu, ve které nyní stojím. Sama jsem musela projít utrpením, abych dokázala s pomocí Boží být oporou a posilou druhým. Žebříkem, po němž jsem toužila a který jsem Jákobovi „záviděla“, se mi stala modlitba. Bůh mi daroval modlitbu a radost z ní, uzdravil mě i z bolestí. Obklopil mě lidmi, kteří mi pomáhají, abych mohla službu přímluvkyně vykonávat.

Přeji Vám, milí přátelé, dostatek víry v Boží milosrdenství a Jeho pomoc. Přeji Vám odvahu odevzdávat svá trápení i bolesti do Božích rukou s jistotou, že On se o Vás postará a neopustí vás.

S POZDRAVEM VAŠE EVA ZVOLÁNKOVÁ, ČLENKA CČSH

SVATÝ GRÁL

Hledání věčného a vznešeného

Dávno je zapomenut smysl a význam tohoto jednoho z nejvznešenějších symbolů středověku a neúprosný čas odvál i samotný účel hledání. Je vůbec možné si představit, že by v současné době mohlo dojít k úplné rehabilitaci věčně platných hodnot Grálu a k renesanci něčeho, co běh času odsunul jenom do oblasti bájí a legend?

Zamyslíme-li se nad současným stavem psychiky člověka, vztahu osobnosti jednotlivce k sobě samému a ke společnosti, objevujeme labyrint a tříšť zájmů, nejčastěji zaměřených na malicherné cíle, nespokojení ze světa vnějšího a nespokojenost s vlastním světem vnitřním.

Naprostý nedostatek vědomé touhy po hledání základních příčin tohoto nespokojení a kritické analýzy vlastní psychiky, jež jediná nás může dovést k sebepoznání a sebeuvědomění. Tento bájný kámen mudrců by měl v našem nitru zazářit nehasnoucím světlem jako v retortě starých alchymistů, kteří s neochvějnou trpělivostí po všechen čas svého života byli skloněni nad svým transmutačním Velkým dílem – Kamenem mudrců.

Svatý Grál, Elixír nesmrtelnosti a věčné Tao – není to všechno vlastně ve svých konečných důsledcích dosažení integrity naší osobnosti, dobrání se nejhlubšího zdroje, odkud tryská neviditelný a nedefinovatelný pramen našeho bytí?

Zde dostávají legendy aktuální platnost a zdánlivě dogmatická schémata se naplňují životadámým dechem.

Hledání smyslu života, sebepoznání a harmonické sjednocení všech probuzených, dříve utajených schopností, je tímto znepokojujícím ztraceným Grálem, jehož se chtít nechtě, a často i nevědomě, účastníme

Jaromír Skřivánek – *Láska k osudu*

JAROMÍR SKŘIVÁNEK, AK. MALÍŘ A GRAFIK

REJSTŘÍK AUTORŮ

BAKALÁŘ EDUARD, PhDr. CSc.

*1934, psycholog, spisovatel, překladatel.

Knižně vyšlo: I dospělí si mohou hrát 1976 a 1987, Jak neotrávit děti rozvodem 2004, Kapitoly z psychologie tvořivosti část 1. 1990, Měření hodnotových orientací 1974, Moderní společenské hry s psychologickou tematikou 1980 a 1981, Nové psychohry: společenské hry pro všestranný rozvoj osobnosti 1998, Průvodce otčovstvím aneb Bez otce se nedá (dobře) žít 1996, Průvodce rozvodem pro všechny zúčastněné 1996, Předposlední psychohry: společenské hry pro všestranný rozvoj osobnosti 2000, Psychohry: moderní společenské hry s psychologickou tematikou 1989, Psychohry II 1995, Psychologie v podnikání a komunikace (se Z. Plechačovou) 1996, 1997, 1999, 2000; Umění odpočívat 1978, Vybrané kapitoly z psychologie 1992 a 1995, ad.

BARTUŠKOVÁ JARMILA

*1943, absolventka odborné školy polygrafické, litografka, grafička, básnička. Matka syna, babička. Věnovala se bezmotorovému létání, kde dosáhla druhé výkonnostní třídy a instruktorského oprávnění. Studuje na Univerzitě třetího věku (umění, literatura, astronomie, fyzika, práce s počítačem). Podílí se na mezinárodním projektu Town Stories, který je zaměřen na psaní esejů a povídek ze života jednotlivých účastníků několika evropských zemí. Texty vyšly samostatně jako kniha v několika jazycích. Její básně byly publikovány v časopise Husita. Od roku 2004 se podílí na aktivitách Literárního dramatického klubu Dialog na cestě.

BALABÁN MILAN, ThDr. Prof.

*1929, teolog, vedoucí profesor religionistiky, starozákonník, kazatel, spisovatel a básník. Již v osmdesátých letech spoluautor českého ekumenického překladu Starého zákona. V současnosti vede katedru religionistiky na Evangelické teologické fakultě UK, zčásti vyučuje i na Filozofické fakultě UK. Jeho odborné knihy většinou publikovány až po roce 1989, též jeho básnická tvorba.

Publikováno: Bojovníci a trpitelé 1994, Cesty vzhůru 1997, Česká bible v dějinách evropské kultury 1994, Gilgameš: mytické drama o hledání věčného života 2002, Hebrejské člověkosloví 1996, Hebrejské myšlení 1993, Ohlasy Starého zákona v české literatuře 19. a 20. století (s Olgou Nytrovou) 1997, Píseň písní v českých překladech 15. – 21. století 2003, Tázání po budoucím 1998, Víra nebo osud 1993, ad.

BICAN KAREL, MGR., BISKUP PRAŽSKÝ CÍRKVE ČESKOSLOVENSKÉ HUSITSKÉ

*1951, maturita na Gymnáziu v Praze 8-Libni, absolvent teologických studií na HTF UK (1980), postgraduální studium psychosociálních věd a pedagogiky na HTF UK (1994–1999), studia sociální psychologie na FF UK (1998). Duchovenská služba: NO Praha Dejvice (1978–1980) Mnichovice (1980 až 1984) Hostivice a Tuchoměřice (1984) Kutná Hora (1984–1999), vikář benešovského vikariátu (1982–1984, a kolínského vikariátu (1989–1999), zvolen biskupem pražské diecéze (1999)

Zájmy: operní hudba, zejména italská a francouzská provenience, majitel nejobsáhlejší sbírky operních hlasů v ČR, dále sociální vědy.

Výuka psychologie na Husově institutu teologických studií v Praze.

Nositel Záslužného kříže ministra obrany České republiky II. stupně.

Ženatý, manželka Eva (psycholog), dva synové.

DIVÍŠKOVÁ NINA, MGR.

*1936, herečka, pedagožka herectví, vdaná, matka tří dcer. Manžel režisér Jan Kačer. Působila v Divadle Petra Bezruče v Ostravě, nyní v Divadle Činoherní klub, vyučuje na soukromé herecké škole Dr. Věry Kmochové. V roce 1998 nominace na cenu Thalie za Witkiewiczovu Matku, další role např. Blanche v Tramvaji do stanice Touha, Káča v Hrátkách s čertem, Viola ve Večeru tříkrálovém, Katrin v Matce Kuráži, Agnes v Krysaři, Dora ve Spravedlivých atd. Spolupráce s režiséry Smočkem, Kačerem, Menzelem, Schodkem, Krejčíkem Krobotem, Langem atd.

DOVALA JURAJ JORDÁN, MGR.

*1974, teolog, básník, hudebník, farář Církve československé husitské. Člen České křesťanské akademie. Ženatý, otec syna. Je autorem beletrie i textů odborného charakteru. Publikoval v časopisech: Domino fórum, Týždeň, Sme, Zmo, Nota bene, Fénix, Kruh života, Literárne pochody, Husita, rádio Lumen... „Církev vnímám ako otvorené univerzálné spoločenstvo všetkých ľudí dobrej vôle. Rád hlbam a meditujem. Vážim si nekresťanské náboženstvá a mnohé dotyky s nimi jsem neabsolvoval len ako knižné informácie, ale osobnou spoluúčasťou a prežívaním ich spirituality.“ „Možná by souhlasil, kdybychom ho označili za postdenominačního kněze. Dovalovo křesťanství překračuje hranice a běžná konfesionální klišé,“ říká o něm religionista Dr. Ivan Štampach.

DVOŘÁKOVÁ RŮŽENA

*1982, studentka 1. lékařské fakulty University Karlovy, obor Všeobecné lékařství, v současnosti 5. ročník. Po ukončení studia by se ráda věnovala praktickému lékařství. Zájmy: především hudba a čtení. Přes tři roky působí v komorním souboru Lege Artis, který funguje při NO CČSH Praha-Vršovce, interpretují především duchovní skladby 11. až 16. století. Oblíbená literární témata: novozákonní příběhy a biblická tematika vůbec. Od roku 2003 členka Literárního dramatického klubu Dialog na cestě. Její básně jsou uveřejňovány v časopisech Český zápas, Nový český zápas, Husita. „Jsem věřící, členka CČSH. Víra je důležitou součástí mého života, a jsem velice ráda, že žiji v zemi a v rodině, kde ji mohu svobodně vyznávat.“

FIALA MILOSLAV MICHAEL, P. ING. OPRAEM., PREZIDENT SČKCH

*1928, ekonom, absolvent Katolické teologické fakulty, autor teologických statí, redaktor náboženských pořadů v Českém rozhlasu. V roce 1991 byl jmenován mluvčím České biskupské konference a založil Tiskové středisko. V lednu 1999 byl Miloslav Fiala jmenován Českou biskupskou konferencí prezidentem České katolické charity (nyní Sdružení Česká katolická charita). Knižně vyšlo: Motýlí efekt: tři úvahy o chaosu a řádu 2001, Myšlenky všední a sváteční 1997, doslov ke knize Papež Jan Pavel II.

FISCHEROVÁ TÁŇA

*1947, herečka, moderátorka, poslankyně Parlamentu ČR. Matka syna. Hrála v Činoherním klubu, v Divadle Jiřího Wolker a hostuje v dalších divadlech. Spolupráce s režiséry J. Kačerem, E. Schormem, hrála ve filmech A. Máši, J. Jireše, K. Kachyni. Nositelka Ceny Křišťálové růže za um. přednes a Ocenění kategorie sociální práce FF UK za sociální aktivity. Členka správní rady nadace Vize 77, předsedkyně občanského sdružení Remedium, členka prezidia Herecké asociace, členka Amnesty International aj. Autorka knih: Lydiiny dveře 1994, Bílý den... a jiné příběhy 1999.

GOTTIEBOVÁ IVA

*1925 v Benešově u Prahy, za války vyučená dámská krejčová, po válce maturita a studium na Pedagogické fakultě UK. Členka ČČSH. Učitelka, redaktorka, novinářka. Publikovala v různých novinách, časopisech, též pořady v rozhlasu. V důchodu pracovala jako redaktorka Českého zápasu. Píše do Kalendáře Blahoslav a je autorkou dětských vyprávěnek Tlapka a Lapka, které vyšly knižně v Albatrosu. Od roku 2004 se podílí na aktivitách Literárně dramatického klubu Dialog na cestě.

GOTTWALD JAN, ING.

*1930, člen ČCE. Stavební inženýr na penzi. Angažuje se v ekumenickém hnutí, je členem International Ecumenical Fellowship. Byl předsedou České společnosti pro duševní zdraví. Je „strážcem posvátného háje“, kde se nachází moudrost, krása, prostor pro tiché zamýšlení a imaginaci. Ve své tvorbě, se zabývá vztahem člověka k Bohu, morálkou, zaznívá v ní velmi často i láska k rodnému Písku a slavnému jihočeskému rodákovi výtvarníku, Františku Bílkovi. Od roku 2004 se podílí na činnosti Literárně dramatického klubu Dialog na cestě.

GRÜN PAVEL

*1950, kurzy figurální kompozice u profesora Nedvěda na Akademii výtvarných umění. Spolupráce s časopisy Ahoj na sobotu, Svobodné slovo, Český zápas (ilustrace, příprava pro tisk). Člen ČČSH. Po předchozím období olejů a akvarelů se poslední tři roky intenzivně věnuje kresbě, grafice, pastelů (Jidášův polibek 2003, Křehký dotek poezie 2005 ad.). „Pocta Schikanederovi“, kterou výtvarník poskytl jako dar pro dobročinnou aukci, pochází ze stejnojmenné kolekce Zachraňte medvědy aneb Hlas pro němou tvář, kterou se Společnost přátel PEN Klubu pořádá společnost Spisovatelé za práva zvířat. Dále opakovaně vystavoval na faře v Řevnicích, u sv. Mikuláše, v zasedací síni ČČSH v Karlíně. Výtvarným i literárním příspěvkem se podílel na projektu básničky Věry Ludíkové Pošli to dál II, III. Od roku 2003 se podílí na aktivitách Literárně dramatického klubu Dialog na cestě.

HAJNÝ ZDENĚK, PHDr. ING.

*1942, výtvarník, psycholog. Malířská činnost, práce v oblasti psychologie tvořivosti a jejích mimosmyslových zdrojů, včetně terapie. Laureát prestižní světové ceny Salvadora Dalího. V ČR a zahraničí od roku 1971 několik desítek samostatných výstav např. Praha – kostel sv. Rocha 1992, Vsetín – zámek 1997, Jindřichův Hradec – zámek 1998, Český Krumlov 2005 ad. V zahraničí např. Florencie 1976, Barcelona, Berlín, Budapešť, Vídeň,

Helsinky, Bayereuth, světový kongres ISSOL o vzniku života na zemi a v kosmu, 12. světová transpersonální konference ITA aj. Svými díly zastoupen v soukromých a veřejných sbírkách doma i v zahraničí.

V roce 1992 realizace Galerie Cesty ke světlu (www.cestykesvetlu.cz). V roce 1994 tuto netradiční, celostně působící galerii otevřel společně s Robertem Fulghumem. Galerie je též využívána jako terapeutické prostředí. V roce 1995 vybrány obrazy Z. Hajného od mezinárodního projektu STARVOICE japonské pěvkyně a skladatelky Yoshié Ichige (spojení projekce obrazů, hudby, zpěvu a baletu). Pořad uveden v Planetáriu v roce 1997 a ve velkém sále Lucerny v Praze v roce 1998. Též výtvarná realizace fresek v římskokatolických kostelech např. ve Vyšném Sliaci a Bešeňové na Slovensku, Balassagyarmatu v Maďarsku.

Publikováno: Josef Peterka: Ekologie duše, ilustr. Zdeněk Hajný 1990, Miloslav Král: Existuje Bůh?: věda a víra, s obrazy Zdeňka Hajného 2004, Miloslav Král: Hlubinná kosmická paměť: hledání smyslu kosmu a člověka 2002, Mochnáčová Lenka: Když se duše chvěje, ilustrace Zdeněk Hajný 2000, Koncert pro 3000 Lotosů – provázen projekcí obrazů Zdeňka Hajného 1998, Josef Šmajd: Ohrožená kultura: od evoluční ontologie k ekologické politice, ilustrace Zdeněk Hajný 1997, Josef Peterka: Stopový prvek láska: sbírka básní, ilustrace Zdeněk Hajný 1986, Eduard Škoda: Zdeněk Hajný 2004, Ivo Koudelka: Zdeněk Hajný 1999, Bohumír Mráz, Karel Funk: Zdeněk Hajný 1998 aj.

HEJDÁNEK LADISLAV, PROF. PHDr.

*1927, profesor teologie a filosofie, sociolog, literatura a překlady z oboru. Nositel Palachovy ceny, Rytíř francouzského řádu umění a literatury.

Vyšlo knižně: Dopisy přáteli 1993, Dopisy přáteli Díl I. 1977, Filosofie a víra: nepředmětnost v myšlení a ve skutečnosti II. 1999, Filosofie 1970 a 1990, Lettera a un Amico 1979, Nepředmětnost v myšlení a ve skutečnosti 1997, Pojetí pravdy a některé jeho ontologické předpoklady 1952, Původ a význam lidských práv 1990, Variace a reflexe na téma vězeňských dopisů Václava Havla 1983, Wahrheit und Widerstand: Prager Briefe 1988 ad.

HELLER JAN, PROF. ThDr.

*1925 v Plzni, teolog, „starozákonník“, lingvista, sémantik. Studia v Praze a Basileji, od r. 1948 evangelický vikář v Hořovicích. V roce 1951 promován na Komenského fakultě. Věnuje se pedagogické činnosti v Berlíně, poté v Praze na Komenského fakultě, později Evangelické teologické fakultě UK. Od roku 1977 zde působí jako „starozákonník“ Též vyučoval na Katolické teologické fakultě UK. Nyní v důchodu.

Publikováno: Biblický slovník sedmi jazyků 2000, Bůh sestupující: Pokus o christologii Starého zákona 1994, Cesta do Starého zákona: soubor religionistických a biblických statí 2000, Člověk – pastýř stvoření 2002, Jak orat s čertem: kázání 2005, Nástin religionistiky: Uvedení do vědy o náboženstvích 1998 a znovu 2004, Poutní písně: výklad žalmů 120–134, vyšlo v roce 2001, Pozdní sklizeň 2000, Řecko-český slovník k Novému zákonu 1973, Starověká náboženství: Náboženské systémy starého Egypta, Mezopotámie a Kanaanu 1978 a 1988, Symbolika čísel a její původ 2003, Tři svědkové: Mojžíš – Izajáš – žalmista 1995, Von der Schrift zum Wort: Das Alte Testament zwischen Gestem und Heute; 1990, Výkladový slovník biblických jmen 2003, Zákon a proroci 1984 ad.

HLASIVCOVÁ MARKÉTA, RNDr.

Absolventka Přírodovědecké fakulty UK, vědecká pracovnice, knihovnice, básnířka, publicistka, esejistka. Vdaná, matka dvou dcer. Od roku 2003 členkou Literární dramatického klubu Dialog na cestě, nyní zástupkyně vedoucí.

„Literární tvorba je pro mne jednou z možností jak sdílet své názory, pocity. Je to způsob, jak vyjádřit svou touhu po dokonalém světě ‚zbaveném veškerého porušení‘. Uvědomování si sounáležitosti s ostatními lidmi, neboť všichni kráčíme po cestě. Jsme poutníci, povolání k neustálé přeměně. Také proto mne velmi oslovila myšlenka ‚Dialogu na cestě‘. Je nám zapotřebí rozmlouvat s Bohem, se sebou, s druhými. Všechny tyto ‚Dialogy‘ nám umožňují stávat se takovými, jakými se máme stát.“

Autorka básnické sbírky, rozhlasové hry, spolupřispěvatelka sborníku „Pošli to dál“, „Pošli to dál II–III“. Články (kromě odborných) publikovány např. v Českém zápase, Novém českém zápase, v Křesťanské revui, v časopise Husita.

HRADIL JAN, ThDr., Th.D.

*1952, biskup slovenský Církve československé husitské, ženatý, otec dvou dětí. Absolvent Husitské teologické fakulty. Během studia pracoval jako pomocná vědecká síla u profesora Kaňáka. Působil jako farář CČSH v Náměšti nad Oslavou, v Moravské Třebové, v Mělníku, v Bratislavě. V roce 1992 byl jmenován generálním vikářem, v roce 2000 byl zvolen biskupem CČSH. Již dvě volební období působí v Újezdě u Brna a je starostou obce. Je činný v Ekumenické radě na Slovensku. Je autorem mnoha článků, které byly publikovány v Českém zápase, Theologické revui a v mnohých časopisech na Slovensku.

KAČER JAN, Doc.

*1936, režisér, herec, ředitel nadace Charty 77. Studia AMU, obor režie. Ženatý, manželka Nina Divišková, otec tří dětí. Režisér a herec nejprve v Ostravě, v Činoherním klubu v Praze, dále Divadlo E. F. Buriana, Divadlo Na Vinohradech (Dyk: Krysař, Málek: Závěš, Topol: Hlasy ptáků), Národní divadlo (Brecht: Matka Kuráž, Čechov: Lesní duch, Tyl: Tvrdohlavá žena, Ibsen: Peer Gynt, Přidal: Sám se zvonci, Topol: Sbohem souvrate aj.). Působil i v zahraničí např. v Norsku a Švýcarsku. Nejznámější filmové role: Smrt si říká Engelchen (rež. Kádár – Klos), Každý den odvalu, Návrat ztraceného syna a Sedmý den, osmá noc (Schorm), Nikdo se nebude smát (Bočan), Údolí včel (Vláčil) aj.

KONEČNÁ JARMILA

*1931, básnířka, též autorka prózy a knížek pro děti. Členka CČSH. Je též v Obci spisovatelů. Absolventka Vyšší zdravotní školy v Brně, pracovala na chirurgii a jako rentgenová laborantka. Přes od dětství, svou poezii uplatnila i ve výtvarné skupině Parazol, která vznikla v Karvině. Její medailon a pořad o poezii byly vysílány v radiu Proglas, básně vycházejí v Českém zápasu, Kalendáři Blahoslav aj. Spolupřispěvatelka almanachu „Krajiny milosti“ a „Před hradbami noci“.

Knižně vyšlo: básnické sbírky Doteky slova 1991, Opěrný bod 1995, knížka pro děti „Řetízek“ 1991, próza „Slyšet a přijmout“ 1993. Některé řkanky z „Řetízku“ lze najít v Čítance pro 2. ročník ZŠ.

KRAUS IVO, Ing.

*1975, absolvent České zemědělské univerzity. Pracuje jako pastorační asistent Církve československé husitské v Citolibech (www.monteko.cz/citoliby). Ženatý, otec tří dcer. Jeho články publikovány v časopisech Křesťanská revue, Český zápas a Nový český zápas.

„Člověk má od přírody jakési tušení Boha. Je mu do srdce zapsán zákon, jehož porušení je vnímáno jako černé svědomí. Pokud někdo někomu ublíží, tak přirozeně cítí, že to není dobré. Snaží se pak svůj zlý skutek vykompenzovat dobrými skutky, vyhledává úlevu v podobě odpuštění či vykoupení Nejvyšším. Tyto duchovní potřeby vznikají touhou po skutečných hodnotách.“

KRISTOFORI JAN

*1931–†2004, malíř, grafik, ilustrátor. Věnoval se především abstraktní strukturální malbě – informelu, ale též kreslenému humoru a satíře. Vystavoval mimo jiné v Berlíně a v Paříži, podílel se na československé expozici EXPO 67 v Montrealu a byl členem české umělecké avantgardy šedesátých let. V letech 1969–1989 žil a tvořil v Norsku. V průběhu těchto dvaceti let dosáhl mezinárodního uznání a dostal řadu ocenění v Evropě, USA i jinde. Od konce šedesátých let 20. století realizoval J. Kristofori desítky a desítky autorských výstav a mnohých dalších se zúčastnil. Např. Národní muzeum v Praze s velvyslanectvím Norského království uspořádaly retrospektivní přehlídku umělcova díla. V Praze žil od roku 1989 (výstava Byli jsme s Vámi o podpoře Charty 77). V roce 1997 otevřel ateliér VOX HUMANA a pořádal setkání umělců a předních pokrokových osobností. Jan Kristofori ilustroval též na 150 knižních titulů klasik české i světové literatury (F. Kafka, A. Solženicyn, K. Čapka ad.).

KŘIVOHLAVÝ JARO, Prof. PhDr.

*1925, publikace z oboru psychologie, anglistiky a sociální komunikace, autor 56 knih. Knižně vyšlo např.: Já a ty: o zdravých vztazích mezi lidmi 1986, Já a ty: pohled do „tajů“ sociálně psychologických studií dyadické interakce – co víme o setkání a jednání člověka s člověkem 1977, Jak neztratit nadšení 1998, Jak přežít zlost, vztek a agresi 2004, Jak si navzájem lépe porozumíme: kapitoly z psychologie sociální komunikace, Jak zvládat depresi 1997 a 2003, Jak zvládat stress 1994, Kalněm – aš klausausi 1996, Komunikace učitelů se žáky 1987, Komunikace ve škole 1995, Konflikty mezi lidmi 1973 a 2000, Křesťanská péče o nemocné 1991, Metodika experimentálních her 1971, Mít pro co žít 1994, Neverbální komunikace: řeč pohledů, úsměvů a gest 1988, O odpouštění s Jarem Křivohlavým 2004, Odpusť a zapomeň 2004, Pastorační péče 2000, Poslední úsek cesty 1995, Povídej – naslouchám 1993, Pozitivní psychologie 2004, Psychologická rehabilitace zdravotně postižených 1985, Psychologie nemoci 2002, Psychologie zdraví 2001 a 2003, Sdílení naděje 1997, Sociální a pedagogická komunikace ve škole, Tajemství úspěšného jednání 1995, Vážně nemocný mezi námi 1989, Zwischenmenschliche Konflikte und experimentelle Spiele 1974 atd.

KUBÁČOVÁ JINDŘIŠKA

*1934, právnička, spisovatelka, publicistka. Členka Obce spisovatelů. Dříve místopředsedkyně Ústřední rady CČSH. Je autorkou asi 600 článků, recenzí, cestopisných causerí, literárních a teologických statí.

Knižně vyšlo: Pět chlebů a dvě ryby 1980, sbírka básní Mezi bodláčím a trním 1999, Dům v Nádražní ulici 2002 a znovu 2003; část textu této knihy byla oceněna premií Ceny Františka Langera. Spolu se svým manželem prof. ThDr. Vladimírem Kubáčem napsala čtivý komentář ke knize Genesis vydaný pod názvem „Znamení smlouvy“ 1983 a 1994. Za povídku „Výtah“ obdržela 1. cenu v literární soutěži Jižního města v roce 2002.

KUČERA ZDENĚK, PROF. THDR.

*1930 Teolog, filozof, profesor systematické teologie, publicista v oborech filosofie, politologie a historie, děkan Husitské teologické fakulty UK, nyní též profesorem PedF Univerzity Hradec Králové. Čl. čest. Kuratoria něm. spol. P. Tillicha, Vyznamenání vlády ČSFR, papežské Pro ecclesia et pontifice, Medaile UK a Uni Heidelberg a další. Přednášky asi na 20. evropských univerzitách a akademiích.

Více než 200 publikovaných prací: např. Hoře a milost: Ke kořenům teologie církve radikálního modernismu 2001, Modernismus – historie nebo výzva?: studie ke genezi českého katolického modernismu 2002, Náboženská témata včera a dnes studie a reflexe k porozumění teologické přítomnosti 2003, O teologickou totožnost Církve československé husitské 1988, Pravda a iluze moderní teologie (2. vyd. 2004), Obrat teologie CČSH 1986, Trojiční teologie I–III (2. vyd. 2002), ed. sborník Spiritualität (2003) a koed. řady dalších, studie a články ČJ v ThR a NJ především o díle P.Tillicha ad.

KUKUCZKA ERWIN, MGR.

*1944 Teolog, redaktor, básník i prozaik, regionální politik, výtvarník. Farář CČSH v Žamberku. Člen Obce spisovatelů. Od počátku 90. let s herci a recitátory organizuje každé léto „Putování za duši“ – týdenní putování po podorlickém regionu s pořady jako „Kdo zachraňuje jednu duši, zachraňuje celý svět“, „Putování za živou vodou“ atd. Věnuje se kolážím – výstava např. v Roškotově divadle v Ústí nad Orlicí 1994, v Popradu 1996.

Knižně vyšlo: Divizny v noci, Obětování kořenům 1971, Mé kalendáře 1973, Kámen na kameni 1973, Okřídlená holuby 1973, Je třeba about boty a dlouho jít 1974, „38,5“ 1975, Něco k žití 1976, Sandra 1977 a Hnojíček dělá chlebiček 1978, Několik dnů 1979, Mezidech 1980, Čekání na úsvit 1991, Utichání 1999.

Próza: Z mého kalicha I, Malostranské průpovídky 1975, Kalich hořkosti, Čas jako vítězství 1981, Učňovská léta 1983, Vojna 1984, Padni ale vstaň 1992 aj.

LONÍČEK ZDENĚK

*1938 v Olomouci. Herec, moderátor, scenárista, je nositelem Ceny Rudolfa II. Asistent předního čs. konferenciéra dr. Jana Pixy. Spolupráce s redakcí humoru a satiry Čs. Rozhlasu, je autorem scénářů krátkometrážních filmů (televizní „Bakaláři“) a komponovaných pořadů. Od roku 1975 člen hereckého sboru Divadla na Vinohradech. Též hostoval v Divadle na Palmovce, v Divadle v Řeznické a v Divadelním studiu Rubín. Spolupracuje se studiem TONIKA při ozvučování knih pro nevidomé. Od roku 2004 se účastní akcí Literárně dramatického klubu Dialog na cestě.

MARI – MARIKA TLUSTÁ

farářka Církve československé husitské v Praze Břevnově, kde má svou obec Na Petynce.

Maluje více jak čtrnáct let. Lásku k malování zdědila po rodičích, její největší učitelkou byla babička Vlasta Tlustá, žákyně Cyrila Boudy, a také Jan Seidel, žák Vratislava Nechleby. Inspirace nachází na svých cestách po celém světě a ve snímcích mořeplavce Rudolfa Krautschneidera. Realizovala několik kolektivních i samostatných výstav doma i v zahraničí – např. Retro Prague v Holešovicích či výstava v Provence.

MOLAVCOVÁ JITKA

*1950, herečka, zpěvačka, spisovatelka, instrumentalistka, umělecká partnerka J. Suchého. Od 70. let herečka a zpěvačka divadla Semafor, dále Hudební divadlo v Karlíně, Viola. Vystupovala ve Finsku, Kanadě, USA, Austrálii, Tasmánii, Švýcarsku ad. Nositelka mnoha ocenění např. cena za herecký výkon ve filmu Jonáš a Melicharová, v roce 1990 cena V. Buriana nejlepší komik roku, v roce 1996 cena Thálie za roli Dolly Levinové v muzikálu Hello Dolly, cena Masarykovy akademie umění za uměleckou tvůrčí činnost. Divadlo Semafor: Kytice, El. Puma, Causy, Jonáš, Vetešník aj. ČST: Malý kabaret, Manéž Bolka Polívky aj. Též spolupráce s režisérem E. Schormem, J. Menzelem, J. Krejčíkem a V. Olmerem. Filmy např. Jonáš a Melicharová, Jonáš II aneb Jak je důležité mít Melicharovou aj. Spolupráce s Čs. rozhlasem. Nahrála 3LP, řadu SP, 6 CD – gotika, duchovní projekty, tvorba pro děti, spolupráce s Komorní filharmonií. Hra Jana ze Žatce z roku 1401 Oráč a smrt byla navržena na inscenaci roku 1996 (role Smrti).

Dále publikováno: Pohádky a písničky pro šikovné děti, Pohádky z pastelky, hudba k písničkám J. Suchého Rozkvetlá zahrada a Život je muzikál. Jan Petráň: Moravcová, to přece víte..., Jiří Suchý: Knižka, Jiří Suchý: Další knižka, Jiří Suchý: Vzpomínání – Tak nějak to bylo.

NYTRA MIREK, MGR.

*1953, absolvent Husitské teologické fakulty. Delší dobu žil v Německu a USA, kde pracoval na charitativních projektech a zabýval se studiem srovnávací vědy náboženské a religionisticky. Po roce 1991 se vrátil do ČR, kde působil pět let jako farář CČSH v Děčíně, dále v Praze 1 na Starém Městě a v Řevnicích. Některé z jeho článků vyšly v církevním tisku. Přispěl též do sborníku básnířky Věry Ludíkové Pošli to dál II.

NYTROVÁ OLGA, PHDR.

*1949 Zakladatelka a vedoucí Literárně-dramatického klubu Dialog na cestě.

Absolventka Filosofické fakulty UK, Divadelní fakulty AMU, Fakulty žurnalistiky UK. Spisovatelka, publicistka, esejistka, scenáristka, básnířka. Členka Církve československé husitské. V Obci spisovatelů od roku 1999. Práce v Československé televizi, v Divadle Spejbla a Hurvíňka, v Českém rozhlase, v Hudebním divadle v Karlíně. Pedagožka na Vysoké škole J.A. Komenského.

Publikováno: jak si Lenka udělala zahrádku 1982, Dopis babičce 1984 a 1999, Herecké svátky 1997 (s Petrem Hořcem), Sváteční rozjímání 1998 (s Petrem Hořcem), Být tak svým psem aneb Veselá i smutná povídaní o pejscích a jejich lidech 1998. Dále: Králové, královny, princové a princezny českého filmu 1998 (spolu s manželem Václavem Strachotou), Jak slavívali a slaví slavní 1999 (s Petrem Hořcem), Študáci a kantoři aneb Hvězdy českého filmu za školou 1999 (s Václavem Strachotou), Opravdové příběhy zvířat 1999 (s Václavem Strachotou), Můj pes, má kočka 2000 (s Václavem Strachotou), Z tajného deníčku Mariky S. aneb Karel Gott je jen jeden 2001 (s Marikou Sörösovou a Václavem Strachotou), Děti slavných 2003 (s

Václavem Strachotou), Ohlasy Starého zákona v české literatuře 19. a 20. století 1997 (s prof. Milanem Balabánem), Sex náš vezdejší aneb příběhy o zločinech psaných erotikou 2002 (s Janem Kaštánkem), O čem sní muži aneb Jak to vidí otcové 2005 (s Eduardem Bakalářem a Václavem Strachotou). Dále básnická sbírka Světlo na hřbetech vln 2003 (publikováno na <http://v-art.envision.cz>).

PACOVSKÝ JAN

*1948 V současnosti napůl reportér a fotograf Českého zápasu. Vyzkoušel kde co: létal na windsurfu, kymácel se na hrazdě rogalla, byl potapěčem, lezl po skalách, konstruoval, fotografoval, byl hasičem, konstruktérem... Napsal hrst článků do Českého zápasu a tento životopis.

PEROUTKOVÁ ELIŠKA

*1951 Praha, absolventka Lidové akademie umění (profesor Jindřich Koukolský) a Scénografické školy (profesor Martin Zbořil). Členka ČČSH, vdaná, matka syna. V letech 1975–1984 scénografická spolupráce se soubory v Praze a Středočeském kraji. Od r. 2001–2003 spolupráce s Městským divadlem Mladá Boleslav – Tylova Tvrdohlavá žena.

Výstavy: Klub ND, Vinárna U Celestýnů, Vinárna U svaté Anežky, Galerie Pod radnicí – Ústí nad Orlicí, Galerie MDMB, Galerie „M“ Pelhřimov, Galerie Cesty ke světlu – spolu s dalšími hostujícími umělci. Též se zabývá knižními ilustracemi (Markéta Hlasivcová: „A ještě dál“; Zdeněk Peroutka: „Hájemství zpovědní“; „Květu vůně prchavá“; Věra Ludíková: Pošli to dál I, II, III (spoluúčast). Svými díly je zastoupena v soukromých sbírkách v Čechách i v zahraničí. Od roku 2004 se podílí na aktivitách Literárně dramatického klubu Dialog na cestě.

POLÍVKOVÁ VLASTA

Absolventka Lidové akademie výtvarných umění pod vedením ak. sochaře Miroslava Pankráče a ak. malíře Jindřicha Koukolského. Konstruktérka, projektantka. Vdaná, matka syna. Ke své zálibě se vrátila v roce 1998, kdy společně s výtvarnicí Eliškou Peroutkovou vystavila své první obrazy: „U Celestýnů“ na Starém Městě, v roce 2002 v „Galerii ASA“ ve Vršovicích, v roce 2004 v minigalerii společnosti „Gender Studies, o.p.s“. Je autorkou výtvarného návrhu www stránek Literárně dramatického klubu Dialog na cestě, jehož akcí se zúčastňuje od roku 2004. (www.husiti.cz/dialognaceste) i obrázky, spolu s dalšími výtvarníky, doplnila texty příspěvatelů v jednotlivých knihách vzkazů lidem a vesmíru básničky Věry Ludíkové „Pošli to dál I, II a III“ vydaných v letech 2003, 2004 a 2005.

SALMONOVÁ KVĚTOSLAVA

*1961, absolventka SEŠ. Vystřídala několik zaměstnání – např. vychovatelka, práce v programovém oddělení Českého rozhlasu, nyní již jedenáctý rok v cestovní kanceláři OTUS s.r.o. Básniřka, autorka historických povídek, nositelka několika čestných uznání z literárních soutěží. Práce v amatérských divadelních souborech: DaŽ (Divadlo a život), soubor „Natěsno“. 90. léta činnost v Literárním klubu mladých autorů při nakl. Albatros pod vedením spisovatele dr. Z. K. Slabého, dále v klubu uměleckého přednesu a recitace pod vedením herečky paní Marty Hrachovinové. Od roku 1993 pomáhá v Klubu českých turistů při TJ Zora nevidomým a zrakově postiženým turistům.

Několik básní a povídek vyšlo v podnikovém časopisu Příloha v PZO Strojexport a v časopise Husita. Je příspěvatelkou sborníku básničky Věry Ludíkové Pošli to dál III, vydaného v roce 2005. Od roku 2004 se podílí na aktivitách Literárně dramatického klubu Dialog na cestě.

SKŘIVÁNEK JAROMÍR

*1923, český malíř, grafik, ilustrátor, básník, překladatel a theosof. Absolvent Uměleckoprůmyslové a grafické školy v Praze. Velký vliv na jeho tvorbu mělo okouzlení Indií, o jejíž kulturu, a zejména náboženství se intenzivně zajímal při svých studijních cestách a pobytech přímo v Indii. Více než úspěšně tak navázal na další české malíře O. Nejedlého a Jaromíra Hněvkovského. Indie ho zároveň inspirovala k desítkám obrazů, z nichž mnohé jsou vedle našich galerií (včetně NG) rovněž v řadě galerií světa (USA, Velká Británie, Indie). Stejně zaujetí ho vedlo k ilustrování základních děl indické literatury (mj. Bhagavadgíta, Mahábhárata, Nala a Damajantí; knihy vyšly i v řadě západoevropských nakladatelství) a také známého románu Mipam, láma patera moudrostí, k překladu a ilustrování Patañďžaliho Aforismu o józe (1992) i k vlastní cestopisné knize Za krásami Indie (1977, 1988). V roce 1992 vyšlo bibliofilské vydání vlastní Skřivánkovy poezie Strom života. J. Skřivánek, který měl už 45 samostatných výstav doma i v zahraničí, si pochopitelně sám cení především uznání, jichž se mu dostává v Indii a Pákistánu (Zlatá medaile vlády Pákistánu 1977). Jeho zájem o duchovní nauky Východu i Západu ho přivedl i do mezinárodní Theosofické společnosti se sídlem v kalifornské Pasadeně (USA), v jejímž rámci se stal národním sekretářem pro Českou republiku.

SRNEC JIŘÍ

*1931, režisér, autor, hudební skladatel, scénograf. Od roku 1961 ředitel Černého divadla Praha, většinou v zahraničí, bez stálé scény v Praze. Nositel cen: Premio de Teatro del Espectador y la Cartica – As. De la Pensa (Madrid), Divadelní cena za nejlepší inscenaci ze zahraničí (Caracas), Cena divadelního klubu (Buenos Aires) aj. Premiéry Černého divadla: To jsou věci, Metafora, Obrázky, Pruhovaný sen, Jarmark rukou, Týden snů, Chat next?, Diluvium, Legendy staré matky Prahy, Pod vrásky, Létající velocipéd, Týden snů, Na břehu, Dvěře, Čas moudrý vetešník, Černý klaun, Alice v říši zázraků, Peter Pan, Ahasver aj.

SKOŘEPOVÁ LUBA

*1923, herečka, spisovatelka. Absolventka Konzervatoře hudební a dramatické. Herečka činohry Národního divadla, hostuje též v divadle Ypsilon, v divadle Rokoko, v Divadle v Řeznické. Spolupracuje též s televizí a rozhlasem. Role v div. hrách např. Čechov: Strýček Váňa, Drda: Městečko na dlani, Goldoni: Poprask na laguně, Euripides. Medea, Stroupežnický: Naši furianti, Tyl: Paličova dcera a mnoho dalších.

Autorka knih: Tajemné síly přírody, Nejsem čarodějka 1993, Hadrová Ančka 1994, Herci a jejich hvězdy, Pomněnky i máta pepřná 1998, Jiskření (s Miroslavem Ivanovem) 1996, Nebe, peklo, ráj 1999, O zvřatech a lidech a malých zázracích 2003, dále kazeta Polštářky plné hvězd ad.

SVOBODOVÁ JAROSLAVA

*1954, absolventka SEŠ, též pracovala jako sociální pracovnice, zásobovačka. Autorka povídek, publicistka. Píše už od dětství. Inspiraci ke své tvorbě nachází často ve svém okolí, neboť celé dny pracuje s lidmi. Její povídky již léta vycházejí např. časopisech Vlasta, Květy, Naše rodina, Tina a Můj příběh. Od roku 2004 se podílí na aktivitách Literárně dramatického klubu Dialog na cestě.

ŠÁCHOVÁ PETRA, MGR.

Narodila se na Filipa, 26. května, ve druhé polovině minulého století. Má syna Dominika, který se narodil v roce 1975. Dětství prožila na Vinohradech a v Praze 4. V roce 1967 nastoupila dráhu modelky a oblasti módy pak pracovala čtvrt století. Po vítězství v soutěži se stala Miss Prahy 1970. Absolvovala teologickou fakultu Církve čsl. husitské. Jáhenka a kazatelka v Praze 4, farářka v Přerově nad Labem, v Praze 4-Michli, na Kladně, naposled v Praze 5 na Smíchově, kde působí doposud. Je také činná jako vikářka a vedoucí tajemnice Pražské diecéze.

ŠEVČÍK OTAKAR

*1974 Vystudoval Střední knihovnickou školu. Od mládí se pohybuje v prostředí alternativní kultury, člen ČČSH. Autor povídek a několika básnických sbírek. Jeho básně byly publikovány v časopisech Český zápas a Husita. Od roku 2004 se podílí na aktivitách Literárně dramatického klubu Dialog na cestě.

„V opozici k establishmentu jsem vlastně dodnes. Snažím se však nebýt v opozici k sobě a pochopit přirozený řád světa. Vstup do církve byl krok, jímž se formalizovalo to, co už jsem dávno věděl, že Otec Světa je Strážcem Světa, a že věci mají svůj hluboký, avšak ne složitý řád. Píšu, abych nakrmil svoji nemocnou duši. A snažím se být dobrý k sobě i ke světu.“

Uveřejněno: Řidič dálnic 1998, Teď přece nebudeme drtit boby 2000, Mraky psů, koček a smrtí 2002, Někdy to bolí 2003, Bolest, krev a naděje 2005.

ŠPAK JOSEF, MGR

*1929, duchovní, emeritní patriarcha ČČSH. Ženatý, otec tří dětí. Studia na Husově československé bohoslovecké fakultě, obor teologie. Sbormistr pěveckého spolku Vyšehrad.

Jeho články vycházejí převážně v týdeníku ČČSH Český zápas.

Publikováno knižně: Agenda Církve československé husitské. Část 1. Svátosti a obřady 1994, Agenda Církve československé husitské. Část 2. Pohřební obřady 1997, Kazatelský cyklus: podle ekumenického lekcionáře 2004 ad.

ŠPRTA MARIAN, MGR

*1972, pedagog, učitel českého jazyka a výtvarné výchovy na ZŠ. Člen rady starších v Náboženské obci ČČSH Praha 1, Staré Město.

„Píšu poezii i drobnou prózu – apokryfy ze života známých osobností všech věků – např. Prométhea, sv. Filipa, Markýze de Sade, Jánošíka, Marca Pola, Mistra Jana Husa, Františka z Asisi, Gautamy Buddha. Jimi tlumočím svůj názor na věc. Mám rád filosofii, zvláště tam, kde se stýká s vírou.“

Uveřejněno: spolupřispěvatel sborníku „V cizí kůži (1992)“; „Unie Comenius 30 Bulletin č. 10“; Kalendář Blahoslav 2005; příspěvky ve sbornících „Pošli to dál II a III“ básničky Věry Ludíkové. Od roku 2003 se podílí na aktivitách Literárně dramatického klubu Dialog na cestě.

ŠTOJDL MICHAEL, MGR.

*1946, farář ČČSH, básník, výtvarník. Umění, které vytváří, je rostlé s celou historií duchovních snah křesťanství o vytvoření smysluplného a nadějeplného života, rozvinuté harmonie mezi přírodou a člověkem. Působí v Přísku.

Publikováno: Dana Rychlová, Ján Zákopčaník, Karel Funk: Světliny 2005, ilustroval Michael Štojdil aj.

ŠTROBLOVÁ JANA

*1936, básnička, prozaička, též autorka literatury pro děti a mládež, překladatelka z arabštiny, tibetštiny, ruštiny. Vdaná, matka syna. Členka čes. centra Penklubu, Obce spisovatelů a OPS Spisovatelé za práva zvířat.

Knižně vyšlo: Archa 1967, Až přistane poslední ostrov: (černé bezmyšlenky) 2003, Budulínku, dobrou noc 1988, Byl jednou jeden balón, hodný: a přece 1971, Čaroděnění 1989, Fatamorgány 1991, Hlasy 1999, Hostinec u dvou srdcí 1966, Hra na sochy 2001, Hra na stvoření světa 1991, Hra na třetího 1979 a 1994, Kam až se může 2000, Kdo nosí miminka květinám 1987, Kdyby nebylo na sůl 1961, Když je psů jako psů 1994, Krajina na muří noze 1984, Mendori fifin no tabi 1978, A mezok titkai 1984, Nermalujte srdce na zeď 1966, Obětní kámen: romaneto 1987, Pohádky babičky babočky 1980, Pojď si na to hrát 1961, Protěž: Básně 1958, Skrže tmu něčí oko 2001, Slůně na slunečním trůně 1981, Světlohry 1996, Šlágr o lásce: výbor 1992, Tajemství lesa 1993, Tajemství polí 1984 ad.

VANÍČEK JIŘÍ, ThDr.

*1953, Rychnov nad Kněžnou, teologická studia Praha, Ženeva, vědecká aspirantura 1987–90, doktorát teologie 1990.

Praxe: dělnické a technické profese, od roku 1978 duchovenská služba, nyní NO Praha-Karlín. Od r. 1991 současně práce v ústředí Církve čs. husitské.

VOJTEK ANTONÍN, MALÍŘ A GRAFIK

*1934, absolvent Pedagogické fakulty Masarykovy univerzity Brno.

Bývá nazýván „MALÍŘEM JIŽNÍ MORAVY“. Na jižní Moravě se narodil, na jižní Moravě žije. Jižní Moravu miluje a celý život ji výtvarně ztvárňuje svým osobitým způsobem. V Břeclavi má svou vlastní galerii - G a l e r i i 9 9, na ulici Slovácká a také ateliér. V Chorvatsku na makarské riviéře má v galerii stálou expozici kreseb a akvarelů nazvanou LIDÉ, MOŘE, POBŘEŽÍ.

WAGNER ZDENĚK, ING.

*1957, vědecký pracovník – obor fyzikální chemie, zaměstnán v Ústavu chemických procesů AVČR. Zabývá se typografií a programováním, básník, editor, autor pohádek pro děti i dospělé, povídky a lyrická próza někdy na hranici science-fiction. Věnuje se i umělecké fotografii (výstava v Roztokách u Prahy 1996).

V tisku vyšla povídka „Virtuálně reálný příběh“ (Softwarové noviny 5/2000, strana 122), přispěl do knih Věry Ludíkové Pošli to dál, Pošli to dál II, Pošli to dál III. Vybranou část své tvorby, jak umělecké, tak odborné, prezentuje na svých stránkách <http://icebearsoft.euweb.cz>

ZVOLÁNKOVÁ EVA

*1963, absolventka SEŠ. Členka ČČSH. Narodila se předčasně a ve stavu klinické smrti na Velký Pátek dne 12. 4. 1963 v Havlíčkově Brodě. Těžké zdravotní potíže ji provázejí po celý život. Žije v penzionu v bezbariérovém bytě v Havlíčkově Brodě a je v plném invalidním důchodu. Smysl svého života nalezla v přímlových modlitbách za své bližní. Již třináct let rozesílá dopisy svým přátelům. Sdílí v nich svou zkušenost víry. Je jich už pěkná řádka a zasloužily by si samostatného knižního vydání.

OBSAH

O KOMUNIKACI	7
CESTOU NECESTOU K TÉ CESTĚ, KTERÁ ZNAMENÁ ŽIVOT	9
PODZIMNÍ OTAZNÍK	11
ZRCADLENÍ VÍRY V TRÝZNI NAŠEHO BYTÍ	12
ODMALIČKA, UŽ JAKO ZELENÉ JABLÍČKO,	14
DOTYK (DIALÓG) S VEČNOSTOU	15
NÁSLEDOVÁNÍ	17
KŘESŤANÉ – LIDÉ NA CESTĚ	18
POSLEDNÍ DOBOU	19
U DOBRÉ VODY	20
OTÁZKY PO SMYSLU ŽIVOTA	22
DIALOG JAKO PŘEVRAVNÉ SETKÁNÍ	24
SMYSL JSOUCNA A ŽIVOTA	26
ESCHATOLOGIE	29
POZVÁNÍ NA CESTU	29
MÉ HOVORY S BOHEM	30
Eliška Peroutková	30
OKNEM NAKUKUJE ŠEDAVÁ MLHA.	31
HLEDÁNÍ	32
KLONOVÁNÍ	32
PŘÍTEL	33
ROZHOVOR NA CESTĚ STROMOŘADÍM	34
KRIZE	35
ŘEČ PROSTOREM HUDBY	37
TRNOBRANÍ	38
JÁ NA TO NEZAPOMENU	39
DOBRÉ SLOVO	41
ŽIVÁ VODA PRO NAŠI DUŠI	42
NAŠE „JÁ“ HLEDÁ BOŽÍ „TY“	44
SOUSED	45
STRACH	47
MÍSTO NA SRDCI	48
POMOC Z NEBE	50
SVOBODA OPROŠTĚNÍ	50
ČEKÁME NA RUCE	52
TVOJE RÁNO	53
ROZHOVOR NA CESTĚ	54
DIALOG JE SLOVO DO PRANICE, OPRAVDU.	55
OTAZNÍKY	57
UMRAVNĚOVÁNÍ	57
SOBECTVÍ	57
STMÍVÁNÍ	58
PŘEMYŠLENÍ TAKÉ ADVENTNÍ	59
CELÝ ŽIVOT KRÁČÍM ZA TAJEMSTVÍM	60
OKOTĚŠINKA	61
ŽEBŘÍK DO NEBE	61
SVATÝ GRÁL – HLEDÁNÍ VĚČNÉHO A VZNEŠENÉHO	63
REJSTŘÍK AUTORŮ	64

DIALOG NA CESTĚ

Vydala Církev československá husitská
Wuchterlova 5, Praha 6-Dejvice

ve spolupráci
s Literárně dramatickým klubem Dialog na cestě
při Náboženské obci v Praze 8-Karlíně, Vítkova ul.13
www.husiti.cz/dialognaceste, www.cestykesvetlu.cz
a v partnerské spolupráci
s Galeríí Cesty ke světlu PhDr. Zdeněk Hajný
a s firmou Monteko Corp., s.r.o.

Sestavili:
Olga Nytrová, Markéta Hlasivcová, Vlasta Polívková,
Květoslava Salmonová, Václav Strachota
Grafická úprava a sazba: Jan Pacovský

Tisk: Grafotechna Print, s. r. o.

©2005 Olga Nytrová
a Literárně dramatický klub Dialog na cestě
©2005 obálka a frontispis Zdeněk Hajný

Autoři:

E. Bakalář, J. Bartůšková, M. Balabán, K. Bican, N. Divíšková, J. Dovala,
R. Dvořáková, M. M. Fiala, T. Fischerová, I. Gottliebová, J. Gottwald,
P. Grün, Z. Hajný, L. Hejdánek, J. Heller, M. Hlasivcová, J. Hradil,
J. Kačer, J. Konečná, I. Kraus, J. Kristofori, J. Křivohlavý, J. Kubáčková,
Z. Kučera, E. Kukuczka, Z. Loníček, M. Tlustá, J. Molavcová, M. Nytra,
O. Nytrová, J. Pacovský, E. Peroutková, V. Polívková, K. Salmonová,
J. Skřivánek, J. Srnec, L. Skořepová, J. Svobodová, P. Šáchová,
O. Ševčík, J. Špak, M. Šprta, M. Štojdl, J. Štroblová,
J. Vaníček, A. Vojtek, Z. Wagner, E. Zvolánková

Poděkování:

Děkujeme všem osobnostem,
které se podílejí svým příspěvkem na vzniku sborníku

Děkujeme příznivcům,
kteří přispěli finanční částkou, aby tato publikace spatřila světlo světa:
RNDr. Markétě Hlasivcové, PhDr. Ing. Zdeňkovi Hajnému,
Emě Krulíkové, ředitelce galerie Cesty ke světlu,
Ing. Ivo Krausovi a Ing. Václavu Strachotovi.

ISBN: 80-7000-032-5